

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

LVIII

Liepa — July 25, 1973

Nr. 56

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

MOZAMBIKAS IR LIETUVOS GENOCIDAS

M. SARGENIS

Mozambikas (port. Moçambique, arba Africa Oriental Portuguesa) yra Portugalijos kolonija R. Afrikoje. Tai didžiulis kraštas, daug didesnis už pačią Portugaliją. Jis apima 778.009 kv. km ir turi 7.376.000 gyventojų. Taigi, ploto atžvilgiu Mozambikas apie 8 kartus didesnis už Portugaliją, o gyventojų skaičiumi daugiau kaip pora milijonų mažesnis. Jo sostinė Lourenco Marques turi apie 300.000 gyventojų. Mozambikas yra sena Portugalijos kolonija, jau nuo 1505 m. Ji buvo portugalų norėta sujungti su kita didele Portugalijos kolonija -- Angola, bet, anglams pasipriešinus, nuo to sumanymo atsisakyta.

Šiomis dienomis kilo pasaulio spaudoje didelis triukšmas dėl Mozambiko. Anglijos katalikų kunigas Hastings paskelbė anglų spaudoje straipsnį, kuriame apkaltino Portugaliją, kad jos kariuomenė išžudžiusi 400 gyventojų. Jis nurodė žudynių vietovę Wiriyamu. Šian balsan atsiliepė ir ispanų kunigai. Tokią "gerą" medžiagą tuoj panaudojo Anglijos darbiečiai, Švedijos socialdemokratai, įvairių kraštų komunistai. Anglijos darbiečių vadas H. Wilson pareikalavo, kad portugalijos min. pirm. M. Caetano (sk. Kajetano) nebūtų priimtas su vizitu į Angliją. Jis paskelbė, kad, jei jis laimėsias valdžią, pasiūlysiąs Portugaliją išmesti iš NATO. Caetano vizito metu Londone darbiečiai, liberalai ir komunistai suruošė demonstracijas prieš E. Heath svečią, nemandagiai reikalaudami, jog Caetano turi "važiuoti namo".

Ar šis triukšmas yra pagrįstas? Kaip žinome, Mozambike jau nuo 1964 m. vyksta partizaninės kovos tarp Frelimo, Mozambiko "vadotojų", ir portugalų. Frelimo yra rusų ir kinų komunistų, aprūpinamas ginklais. Šis faktas rodo, kad Mozambiko "išvadavimu" labiausiai yra susirūpinę komunistai. Suprantama, jog Portugalija negali užleisti valdžios Mozambike komunistams. Kai vyksta kovos, be abejo, būna ir aukų. Portugalų daviniais, Frelimo teroristai išžudė 689 nekaltus gyventojus, apie 2.000 sužeidė ir apie 6.500 pagrobė. Dėl to niekas nekėlė triukšmo.

H. Wilson reikalauja Portugaliją už žudynes išmesti iš NATO. O kodėl gerbiamas H. Wilson nereikalauja išmesti

(Nukelta į 2 psl.)

LIETUVOS PILIAKALNIAI. Kalvių apylinkėje, Alytaus apskr. prie Surmias ežero yra gynybinis piliakalnis, vadinamas Paukščių piliakalniu, iš III-V amžiaus, su gana stačiais nukastais šlaitais. Buvusi pilies aikštelė beveik apskrita, vidury įdubusi. Aplink aikštelę ratu supiltas pylimas. Aikštelės ilgis 90 pėdų, plotis 75 pėdų.

KETVIRTA FAZĖ

Ūkiškos išminties ar... kvailumo?

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

Užpraeitą ketvirtadienį Nixono administracija paskelbė savo beviltiškos kovos su infliacija ketvirtą fazę. Sakome 'beviltiškos', nes nė viena vyriausybė politiškai negali sustabdyti infliacijos pati nenusižudydama. Dėl tos paprastos priežasties, kad infliaciją palengvina piliečių masių gyvenimą, o ją, infliaciją, visų pirma iššaukia didesnės valstybės išlaidos už pajamas. Žinia, nesuvaldoma infliacija yra katastrofa, tačiau 3-4% infliacijos yra pakenčiami ir jų siekia beveik visos pramoninės valstybės. Čia pat reikia pastebėti, kad kapitalistinėje (socialistinėje santvarkoje infliacijos spartapratyškai yra dar greitesnė) sistemoje kainų ir atlyginimų kontrolė negali duoti gerų vaisių.

Tiesa, kai Nixono administracija pradėjo savo kontrolių fazes su 90 dienų kainų užšaldymu 1971 metais, atrodė, kad tai buvo apvainikuota pasisekimo. Tačiau kai pradėjus 3 fazę, kontrolės buvo sušvelnintos, kainos taip pašoko, kad vėl teko jas užšaldyti 60 dienų. Dar nepasibaigus tam 60 dienų terminui pasidarė visai aišku, kad tokia griežta kontrolė ves prie maisto trūkumo ir juodos rinkos susidarymo. O

naują impulsą infliacijai davė kaip tik maisto kainos, kurios per pirmą šių metų pusmetį pašoko net 24%. Aplamai imant, maisto kainos JAV buvo žemesnės už pasaulines. Už tat anksčiau ar vėliau jos turėjo pakilti. Prie smarkesnio jų pakilimo, negu buvo laukiama, prisidėjo didžiulis sovietų javų užpirkimas, kurio pasekoje javų kainos JAV pakilo beveik dvigubai. (Sovietai dėl administracijos neapdairumo gavo juos senomis, pigiomis kainomis).

Žodžiu, dėl įvairiausių priežasčių JAV infliacija JAV per pirmą šių metų pusmetį pasiekė 8,2% ir vyriausybė po 60 dienų užšaldymo apsisprendė už kontrolės maisto produktams (išskyrus jautieną) iki rugpjūčio 12 d. panaikinti. Taip pat panaikintas kainų užšaldymas sveikatos aprūpinimo reikalams. Ateityje kainas bus galima kelti, tačiau taip, kad tai nevestų prie imonių pelno padidinimo. Griežčiau bus kontroliuojamos benzino ir alyvos kainos.

Administracija, paskelbdama naują kontrolių fazę, pareiškė vilties, kad šie bus jau paskutinė ir kitais metais ūkis galės

funkcionuoti laisvai. Daugumai ekonomistų tai neatrodo galimu. Visuotinai manoma, kad kontrolė užtruks dar porą metų. Sykią ją pradėjus, jos neįmanoma atsikratyti.

Atgal žiūrint, Nixono administracijai iš visonereikėjo įvesti kontrolių, nes kai dabar matome, jos nedavė pageidaujamų rezultatų. Faktinai, Nixonas turėjo laikytis savo ūkinės filosofijos. Konservatyvus ekonomistas prof. Milton Friedman, neseniai News week net paskelbė kalbą, kurią jo nuomone, turėjęs pasakyti Nixonas. Pagrindinis punktas turėtų taip skambėti:

"Mes turime prisiminti infliacijos pagrindinę priežastį: vis didėjančias valstybės išlaidas, finansuojamas naujų pinigų spausdinimu. Jos yra liepsnos, kurios verčia ūkinį puodą virti. Mes turime jas sumažinti, bet ne uždėti sunkesnę plytą ant jo dangčio!"

Bet tai padaryti buvo nepopuliariu. Atvirkščiai, Nixono vyriausybė pati prisidėjo prie infliaciją skatinančių priežasčių padidėjimo, nes jai rūpėjo atkurti ūkinį gyvenimą prieš rinkimus. Tai buvo pasiekiama ir iš išbėgėjimo pasiektas toks atkūrimo laipsnis, kad jis jau pasidarė nebesveikas. Nelaukta išvada: noras laimėti

SUGRIŽIMAS Į PRAŽŪTĮ

Prieš kiek laiko visi mes su šurpuliu patyrėme žinią, kad iš sovietinio laivo Graikijos uoste pabėgo keli sovietiniai jūreiviai, jų tarpe ir lietuviai. Bijojome, ar jų neįduos graikai, kaip amerikiečiai buvo žiauriai išdavę Simą Kudirką? Bijojome ar jie nebus terorizuojami, gąsdinami, verčiami sugrįžti. Abejojome, graikų valdžios atsparumu prieš sovietinį spaudimą.

Viskas apsilvainikavo sekme. Vienas iš pabėgėlių, lietuvis V. Gadliauskas, jau Amerikoje. Vyras atkakliai, kaip visą plačią imigrantų lietuvių bangą, kibo į naują gyvenimą, brangina darbą, kurį gavo, turi vilčių kad ateitis bus gražesnė.

V. Gadliauskas suėjo su lietuvių visuomene, atrodė, pajuto jos pulsą, asmens laisvų ir nuomonių laisvą reiškimą dvelkimą. V. Gadliauskas ryžosi tapti sau žmogumi, jis nori būti laisvas!

Mat imigranto dvasinės būsenos sąlygos gana komplikuotos, sunkios, kupinos staigių atradimų ir nusivylimų. Ir jeigu mūsų mielam tautiečiai Amerika buvo žemė, kurios jis ieškojo, ne visiems taip būna.

Rusų dienraščio "Novoje ruskoje slovo" (Naujas rusų žodis) redaktorius Andrius Sedych birželio 12 dieną rašo apie "Sugrįžėjusius". Jis rašo apie rusus jūreivius pabėgusius iš sovietinio laivo Graikijoje. Gal būtų tai yra tie V. Gadliausko pakeleiviai, su kuriais jis apleido sovietinio laivo bordą. Jie pabėgo iš laivo "Višera". Sedych pasakoja apie Aleksandro Suslovo ir Pavelo Sijordija perbėgėlišką odiseją.

Suslovas ir Sijordija pabėgo gana lengvai. Nesunkiai klostosi jiems Graikijoje. Netrukus jie jau buvo Amerikoje. Čia jie privalėjo pradėti naują, savo darbu paremtą gyvenimą. Atsirado naujų draugų, pinigų, masinio amerikiečių gyvenimo laisvė ir patogumai.

Ir vis dėlto...

... vieną dieną jiedu prisistatė New Yorko sovietų konsulate ir pareiškė: "Atleiskite, brangūs draugai! Velnias sumaišė mums protą. Norim atgal sugrįžti, tėvynėn. Mamytę pamatyti. Jinai manęs pasiilgus..."

Savaime aišku, "brangūs draugai" iš konsultato "kaltes atleido". Suslovas ir Sijordija įtartinai skubiai išvažiavo iš Amerikos. Taip skubiai, kad net neatsilankė savo butuose po vizito konsulate. Jų daiktai paliko amerikiečiams prisiminti apie du rusus jūreivius, kurie čia puošėsi naujais parėdais ir dr.

rinkimus privedė ne tik prie Watergate skandalo, bet ir infliacijos padidėjimo. Bet kaip kitaip gali laimėti rinkimus?

Čiai nugerdavo su naujais draugais.

Aiškėja gi keistoki prajovai. Suslovas paliko savo "mamytės" laisvą. Mamytė karštai kvietė sūnų sugrįžti, skundėsi, kad jai tenka aiškintis, kad sveikata visai sumenkus ir, laiško gale, būdama mažai raštinga, tiksliai prirašė New Yorko sovietinio konsulato adresą ir priėmimo valandas.

"Mamytė" liepė sūnui nedelsti ir nurodytu adresu, nurodytomis valandomis, atsilankyti konsulate!

Sijordija taip pat gavo "mamytės" laiškus. Ir jo motinėle nurodė jam, neklysdama anglų kalbos rašyboje: New York, East 67...

Sijordija aplankė konsulatą dviejų bičiulių lydimas. Vos jie pradarė duris į kambarį, juos apsupo keli pareigūnai.

-- Mes jūsų laukėme džiugiai pareiškė vienas iš konsulato vyrų. -- Mes net nesitikėjome, kad taip atskubėsite...

Sijordijai patarė negrįžti į savo būdą. -- Tavimi pasirūpins tėvynė, -- jis gavo užtikrinimą.

Redaktorius Sedychytėrinėjo įvyki. Abu jūreiviai, sako jų draugai, per gyvenimo aštrią nostalgiją. Atsirado įtartinai bičiuliai, kurie tą nostalgiją dirgino, tvirtino turį tikrų žinių apie "amnestiją". Jūreiviai beveik neturėjo ryšio su rusų antisovietine kolonija. Jų perbėgimas įgavo pripuolamo ir psichiškai nepagrįsto akto pobūdį. Darbas, kurį jie gavo, nebuvo lengvas. Atsiminimai apie jūreivio darbą sovietų laive, kur jie turėjo galimybę kad ir labai suvaržytai, matyti pasaulio platybes ir uostuose jaustis turistai, slėgė jų psichę.

Čia pradėjo plaukti "mamyčių" laišukai. Faktas, kad jų adresai, kuriuos jie slėpė, jau žinomi Rusijoje, perbėgėlius gąsdino ir slėgė.

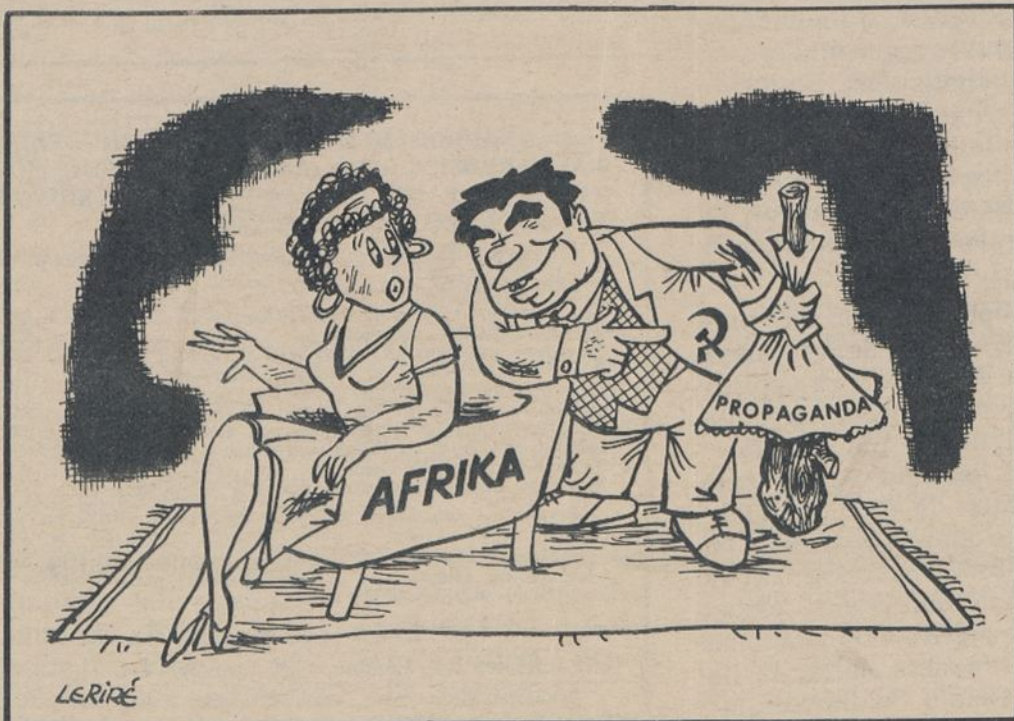
"Mamytės" maldavo sugrįžti, ir jų laiškuose sakė jauni jūreiviai, jie matė, kad motinos tapo įkaitais. Jeigu negrįš sūnūs, kentės motinos!

"Mamyčių" laiškuose rašymo scenas jie šitaip nupasakojo savo draugams:

Motina įveda į KGB kambarį. Liepia sėsti prie stalo. Duoda plunksnakotį ir rėkia:

-- Ką? Išauginai išdaviką, priesaikos laužytoją! Jeigu išauginai, tai tu ir atsakysi... Sėsk ir rašyk! Maldauk sugrįžti, nes gyventi be jo negali. Jeigu jis apsiriko, rašyk, tėvynė atleis. Jis nenukentės. Tėvynė galilestinga...

Motina žino, kad jos braižo laiškas yra jos sūnui spąstai. Bet jos baimė nemaža. Ji rašo. Ji žino, kad be dešimties metų stovykloje sūnus (Nukelta į 2 psl.)

-- Mažyti bukieta?!

Australijos padangėje

ANTANAS LAUKAITIS

LB Kultūros Taryba

Australijos lietuvių, o ypatin-
gai Adelaidės kultūriniam gy-
venime, Viktoro Baltučio vardas
yra labai gerai žinomas. Jeigu
anksčiau mes jį, kaip ir kitus
jo šeimos narius, tiek Melbour-
ne, tiek ir Adelaidėje žinojome
kaip teatralus, šachmatininkus,
sportininkus ir visuomenės vei-
kėjus, tai paskutiniuoju laiku,
daugiausiai išskyla savo teatrali-
ne ir kultūrine veikla Viktoras.
Prieš tris metus išrinktas mū-
sų Krašto Valdybą, kuri pirmą
kartą pereina iš Sydnėjaus į Ade-
laidę, V. Baltutis čia paima sun-
kų ir atsakingą Kultūros Tary-
bos pirmininko darbą. Kaip pla-
ti ir didelė yra Australija, kurio-
je taip plačiai yra pasisklaidę
ir čia gyvena lietuviai, taip sun-
kus ir reikšmingas yra mūsų
kultūrinis darbas ir plati išsi-
šakojusi kultūrinė mūsų veikla.
Energingas ir niekad vilties ne-
nustojąs Viktoras, savo pasiŕven-
timu ir organizaciniu sugebėjimu
neapvylylė nei Krašto Valdy-
bos, nei visų Australijos lietu-
vių. Jo idėjos, jo siekimai ir jų
atsiekti vaisiai galima išskirti pa-
matyti ir, aš esu tikras, kad mes
dar daugiau pamatysime per
šiuos ir ateinančius metus ir to
viso gautais rezultatais galėsi-
me gerėtis ir didžiulius laimėjimus
šiose 1974-jų metų Lietuvių Die-
nos Adelaidėje, kurias ruošia
ir organizuoja Krašto Kultūros
Taryba, vadovaujama Viktoro
Baltučio.

Neseniai įvykusiame apylin-
kių pirmininkų ir įgaliotinių su-
važiavime, savo skaitlytoje pas-
kaitoje - pranešime, V. Baltutis
išsireiškė, jog: "Išėjimoje tauti-
nė ir kultūrinė veikla yra viena
iš svarbiausių sąlygų, palaikan-
čių mūsų tautinį sąmoningumą.
Krašto Kultūros Taryba savo
darbuose ir planuose ir bando iš-
kelti tuos veiklos aspektus ir
juos propaguoti.

Neskaityt asmeniškai didelio
V. Baltučio darbo įvairiuose kul-
tūros baruose, teatre, režisuo-
jant ir vaidinant, būnant aktyviu
spaudos bendradarbiu ir kt., jis
įsteigė specialius bendruomenės
laikraščio pakeičiamą "Mūsų
Pastogę" fondą, kurio aukomis
jau kelintas numeris išsina ant
geresnio popierio ir yra puoš-
nesnis.

Kaip išsireiškė V. Baltutis,
Kultūros Taryba iki šiol jau yra
padariusi daug žygių teiti į aus-
trališkąją spaudą, televiziją ir
kt., propaguojant Lietuvą ir jos
kultūrinius atsiekimus. Rūpinan-
masi, kad kuo daugiau anglų kal-
ba knygų ir paskirų leidinių pa-
tektų į viešąsias ir universite-
ty bibliotekas.

Kultūros Tarybos didelis no-
ras yra kaip nors kuo daugiau
atsikviesti mūsų menininkų iš
Amerikos ar kitų vakarų kraš-
tų. Jau yra tariamasi su solis-
te G. Čapkauskiene ir, atrodo,
australičiai ją greitai išgirs

Sugrįžimas...

(Atkelta iš 1 psl.)

neišsisuks, bet gal per
tuos stovyklinius metus
išsilaikys?...

Sugrįžimas buvo ga-
biai parengtas. Jūreiviai
buvo apsupti "bičiulių",
kurie įtartinais gerai buvo
informuoti apie "amnes-
tiją". "Mamyčių" laiška-
varė į apmaudą. Nebuvo
norimos slapstymosi vie-
tos; ir kiekvienas naujas
adresas buvo žinomas...
"mamyte". Tai buvo įtai-
ga ir teroras.

Redaktorius Sedych
galvoja, kad trūko taip
pat tam tikros intelektu-
alinės ir brandžios prie-
laidos apsisprendime pa-
bėgti. Tikras pabėgėlis
niekad negrįžta. Idėja,
psichinis nusiteikimas,
valios galia taktinė apsi-
sprendimui. Be tų kompo-
nentų žmogus negali per-
bėgti per geležinį uždan-
gą.

(a. sod.)

čia, Ateityje bus gal būt ir dar
kas nors atsikviesta į Australi-
ją, nes Taryba gauna eilę pa-
klausių iš mūsų žymiųjų meni-
ninkų.

Linkint geriausios sekmės
ir išstvermės Kultūros Tarybai
ir ypatingai jos pirmininkui Vik-
torui Baltučiiui, reik tikėtis, kad
su tokia energija pradėtas dar-
bas bus tęsiamas dar energin-
giau, suburiant ir sujungiant ne
tik visus mūsų menininkus, bei
kultūrininkus, bet taip pat ir vėl
į mūsų bendruomeninę spaudą
įtraukiant visus buvusius ir nau-
jus bendradarbius, kultūrininkus
ir spaudos mylėtojus ir tuo pačiu
"Mūsų Pastogę" padarant gra-
žia ne tik išviršiniai, bet ir vi-
dujiniai.

Liepos 8 dieną, sekmadienį,
Sydnėjaus lietuvių bažnyčioje
buvo atlaikytos gedulingos pa-
maldos už mirusį 1958 m. lie-
pos mėn. 7 dieną Jurgį Kala-
kauską-Kalakoną. Penkiolikos
metų laikotarpis neįstengė iš
Australijos ir, ypatingai Sydnė-
jaus lietuvių tarpo, ištrinti šio
kilnaus ir žinomo mūsų spau-
dos žmogaus vardo.

Vienas iš nedaugelio buvusių
tikrųjų Lietuvos žurnalistų J.
Kalakonis savo spaudos darbą
pradėjo Lietuvoje ir jau 1934-36
metais jis redaguoja Marijam-
polėje išsinautį savaitraštį "Su-
valketį", vėliau 1937 metais yra
Klaipėdos "Vakarų" vienas iš
redaktorių, kai nuo 1938 metų
iki pat laikraščio uždarymo, jis
yra "Lietuvos Aido" redakcijos
narys. Australijoje, nuo 1953
metų iki savo mirties, jis reda-
guoja "Mūsų Pastogę", yra pir-
masis Tautos Fondo įgaliotinis
"Plunksnos Klubo" ir kitų kultū-
rinių pasireiškimų narys.

Jurgį Kalakoną pirmą kartą
susipažinau Vokietijos Schw.
Gmunde lageryje, kur jis
mums atvažiuojant iš kuopos
žaisli krepšinį, būdavo uolus
rungtinių lankytojas. Vėliau, pa-
kelius į Australiją, Italijoje irgi
turdavome savo nuolatinį rė-
mėją, kai plaukiant tuo pačiu lai-
vu, ilgas valandas praleisdavo-
me kartu. Tiek man, tiek ir ki-
tiems jauniems jo draugams, bū-
davo ypatingai malonu klausytis
įvairiausių pasakojimų, gyven-
imo nuotykių ir atsitikimų šio
įdomaus ir daug patyrusio lie-
tuvio žurnalisto.

Nors plunksnos meną jau bu-
vau mėginęs truputį anksčiau,
tačiau J. Kalakonio raginamas ir
padedamas, pradėjau aktyviai įsi-
traukti į mūsų spaudos darbą ir
jau berods 1955 metais, jo reko-
menduoas, pasidariau "Lietuvių
Žurnalisto" S-gos nariu.

Spaudos darbas Sydnėje pa-
čioje pradžioje buvo labai sunkus
ir dažnai velionis, jam priklaus-
iančią algą gaudavo tik tada, kai
kasojė būdavo pinigų. Tačiau, sa-
vo ypatingo švelnaus ir gerobū-
do dėka, prityrusio žurnalisto
patyrimu ir mokėjimu pritaipė ir
prie vieny, ir kitų, jis labai grei-
tai bendruomenės laikraštį pa-
darė labai gerą, skaitomą visų,
tuo pačiu ir finansinę padėtį iš
nuostolių padarant pelningą.

Mėgo J. Kalakoną visi ir jo
ankstyva mirtis, kaip pamenu,
pritrenkė visą Sydnėjaus visuo-
menę, todėl su juo paskutinį kar-
tą atsiseikinti suėjo tiek žmo-
nių, kaip iki šiol dar nėra buvę.
Tai buvo jo draugų ir prietelių
išreikšta paskutinė šiam kil-
niam spados žmogui pagarba ir
tol kol Sydnėje bus bent kokia
lietuviška veikla, tol ir Jurgio Ka-
lakonio tauri kultūrinė ir artimo
meilės dvasia, žadinusi mus per
jo redaguojamus spaudos pusla-
pius, liks neužmiršta ir gyva.

Sydnėjaus Lietuvių Moterų So-
cialinės Globos D-jos valdybą
sudaro: O. Baužienė (pirminin-
kė), P. Daukienė, B. Jarembaus-
kienė, A. Adomėnienė, S. Maura-
gienė, L. Gasimienė ir Migevi-
čienė. Šios moterys Sydnėje
rūpinasi visais esančiais lietu-
viškaisiais socialiniais reika-
lais, tačiau dabar pats svarbiau-
sias reikalas yra tolimesnė Lie-
tuviškosios Sodybos statyba, kur
jau gyvena keletas lietuvių pen-
sininkų ir ateityje, pabaigus dau-
giau butų, ten apsigyvens dar dau-

giau mūsų. Ši sodyba yra la-
bai gražioje vietoje ir yra stato-
ma su didele valdžios parama.

Pirmininkė O. Baužienė, kar-
tu su savo vyru, šiuo metu yra
kelionėje po Angliją ir Europą,
kur lanko savo dukterį architek-
to H. Šiterio žmoną, P. Baužės
yra vieni iš nedaugelio senųjų
Australijos lietuvių, kurie visą
laiką nuo prieškarinių iki dabar-
tinių laikų vadovavo ir veikė vi-
soje mūsų lietuviškoje bendruo-
menėje. A. Baužei būnant Austr-
Lietuvių S-gos pirmininku ir da-
bartinio "Mūsų Pastogės" laik-
raščio steigėju ir buv. leidėju,
A. Baužė yra, kaip ir miręs J.
J. Bažūnas, Australijos Lie-
tuvių B-nės Garbės narys.

Tasmanijos salos sostinės Ho-
barto, kur šių metų pabaigoje
vyks pirmą kartą ten mūsų Spor-
to šventė, vištų ūkio savininkas
P. Šiaučūnas, bendriems spor-
tinių pietums paukoja 100 viš-
tų. Tikrai smagu, kad hobartiš-
kių taip mažai lietuviška koloni-
ja su didžiausia energija ir pa-
sišventimu stengiasi šią, jiems
istorinę sporto šventę padaryti
kuo gražiausia, tik bausu, kad
sportininkai, prisivalgę tiek
daug vištienos, galėtų dar pa-
bėgioti aikštėse.

Sydnėjus gerai žinomų skautų
teatralų šviesininkų Danos ir
Stasio Skorulių šeima greitai lai-
ku susilauks ypatingų svečių iš
Lietuvos, Stasio mama, gyvenusi
anksčiau Panevėžyje, gavo leidi-
mą visam laikui apsigyventi pas
savo sūnus Australijoje, kai Da-
nos mama Paltarokienė, žinoma
mūsų sportininkų išaugintoja,
atvažiuoja pusmečiu pasisve-
čiuoti į Sydnę. Atrodo, kad bus
tikrai jauki šeimos šventė.

Birželio mėn. viduryje Sydnė-
juje naują šeimos lietuvišką ži-
dinį sukūrė advokatas Vytenis
Vasaris ir medicinos sesuo Da-
lia Kišonaitė. Po iškilmingų su-
tuoktinių pamaldų ir apeigų, di-
džiulė vestuvinė puota dalyvau-
jant virš 100 svečių, įvyko puo-
lidoje salėje. Vaisių apeigas at-
liko jaunosios brolis dr. G. Ki-
šonas, padedant jaunojo broliui
G. Vasariui. Po daugelio oficia-
lių kalbų, jaunų žodžių tarė jaun-
sios tėvas dr. V. Kišonas, pasi-
džiaugdamas kad savo žentu ga-
vo susipratusį ir gerą lietuvi.
Abu jaunėji yra veikūs lietuviš-
ko jaunimo darbe, buvo Jaunimo
Kongreso atstovai, Studentų S-
gos veikėjai, geri sportininkai
ir susipratę lietuviai. Linkint
ateities šeimyninės laimės, ti-
kėkimės, ir ir toliau abu jaunie
ji nedings iš lietuviško gyven-
imo, bet bus mūsų jaunimo vado-
vai, kaip ir anksčiau taip ir atei-
tyje duodą lietuviška pavyzdžių
mūsų jaunesniajai priaugančiai aka-
deminei kartai.

MOZAMBIKAS...

(Atkelta iš 1 psl.)

Sovietų Sąjungos iš JT?
Vien tik Lietuvos atžvilgiu
Sovietų Sąjunga nusikal-
ta šimteriopai labiau,
negu Portugalija Mozam-
biko atžvilgiu. Apytikriais
daviniais bolševiki-
nis - rusinis Lietuvos ge-
nocidas išnaikino 350.
000 - 400.000 gyventojų.
Vien Praveniškėse buvo
išžudyta 477 kaliniai ir
civiliai tarnautojai. O
kiek išžudė Červenėje,
Rainiuose, Panevėžyje
ir kitur? Bolševikinis
Lietuvos genocidas ir
šiandien nėra liovėsis.
Jis pasidarė tik rafinu-
tesnis. Dabar rusai lie-
tuvius fiziškai naikina
gudriau ir pamažu: jų
kraujas čiulpiamas po la-
šelį.

Beprotnamiai ir pri-
verčiamojam darbu stovy-
klos Rusijoje yra užpildy-
tos ne tik rusų, ukrainie-
čių, be ir lietuvių, lat-
vių, estų opozicijos žmo-
nėmis. Iš tikrųjų, Rusi-
joje opozicijos negali bū-
ti, todėl nereikia būti ir
opozicionieriumi, paka-
ka, jog lietuvis pasiskun-
džia sunkia dalia, ir jis
patenka į "naikinamųjų"
sąrašą. Kiek šiandien bol-

ševikai išžudo lietuvių ir
kitų tautybių žmonių, jo-
kie statistikai nenusta-
tytys. Vokiečių televizija
Mozambiko proga parodė,
kaip rusų intelektualai,
kurie nepritaria bolševi-
kinei sistemai, yra nai-
kinami beprotnamiuose.
Bet ji neparodė, kaip Si-
mas Kudirka, Kalantos
draugai jaunuoliai yrapū-
domi sovietų kalėjimuose.

Švedijos socialdemo-
kratinė vyriausybė iki
šiول per metus davė Mo-
zambiko "guerille-
rams", Frelimo kovoto-
jams, 20,5 milijonus DM.
Dabar gi šitą paramą dvi-
gubai padidino: duos 41
milijoną DM. Mums, žino-
ma, mažai rūpi, kur Šve-
dija mēto pinigus, bet,
jei tie pinigai tarnauja
Maskvos ar Pekino nau-
dai, mes esame didžiai
susirūpinę, nes, remda-
ma komunistinius dikta-
tūrininkus, ji griaua
savo valstybės demokra-
tinis pagrindus.

Nėra abejonės, jei Mo-
zambiko "laisvės" kovo-
tojai būtų demokratinės
valstybės šalininkai,
mes juos palaikytume.
Juk Mozambikas yra di-
delis kraštas ir, jeigu jis
yra pribrendęs būti sa-
varankus valstybiškai, te-
kovoja ir tegul iškovoja
sau laisvę. Tačiau, jei
Mozambikas tebus Mask-
vos ar Pekingo satelitas,
tai tegul jis dar pabūna
Portugalijos valdžioje,
kol jis subręs tikra de-
mokratinė prasme.

Jokių žudynių mes ne-
remiame. Ir jei Portu-
galijos kareiviai be pa-
grindo žudo nekaltus mo-
zambikiečius, mes jų ne-
girsime, o smersime.

DIE MAKERS

TOOL ROOM SURFACE
GRINDER HANDS
TOOL MAKERS

First class only, day or night shift,
job shop experience on progressive
dies and medium tool and die work.
High hourly rate plus night shift pre-
mium, fringe benefits, paid vacation,
and holidays. We speak German
Croatian & Slovenian. Write or call
TREMONT TOOL & GAGE
8003 Clinton Rd., Cleveland, Ohio
216-281-3346 (55-61)

WANTED MACHINISTS

Set up and operate to close
tolerance from blue prints.
Steady work, overtime, excel-
lent employee benefits.

ENGINE LATHE
TURRET LATHE
BORING MILL
JIG BORE
GRINDING OD,
IL & SURFACE
MILLING
HEAT TREAT
INSPECTOR
ELECTRICIAN
FOOTBURN
REYNOLDS

1311 Chardon Rd.
Euclid, Ohio

An Equal Opportunity Employer (55-57)

PASINAUDODAMI MŪSŲ PATARNAVIMU, GERIAU-
SIAI PAREMSITE SAVO GIMINES LIETUVOJE. MŪSŲ
PATARIMAS PADES JUMS APSISPRESTI KĄ SIŪSTI IR
KAS BUS NAUDINGA BEI PRAKTIŠKA.

Vasaros ir rudens sezonui specialiai siūlome šias prekes
(muitas jau įskaitytas į kainą):

Nepermatomo nallono medžiaga suknlei	\$12.00
Gefiuro medžiaga suknlei	\$14.00
Crimplene medžiaga su blizgučiais	\$18.00
Gėleta arba ornamentinė crimplene medžiaga	\$15.00
Lygi crimplene medžiaga suknlei	\$12.00
Dirbtinis minkų kailis apsiaustui	\$48.00
Dirbtinio nallono kailio medžiaga apsiaustui	\$27.00
Labai gera vilnonė medžiaga moteriškiems apsiaustams	\$36.00
Nailoniniai išeginiai marškiniai	\$ 9.00
Moteriškų nailoninių apatinių drabužių kompletas	\$ 9.00

Perukai — nuo \$24.00 iki \$60.00 (muitas už peruką jau įskaičiuotas).

Primaime užsakymus: automobilių, motociklų, dviračių, televi-
zijos aparatų, šaldytuvų ir kt. Persiunčiame pinigus tokiom pre-
kė, kurių negalima iš čia pasiųsti.

Baltic Stores Ltd., (Z. JURAS)

421 Hackney Rd., London, E. 2, England. Tel. 01 739-8734

Sudarome testamentus, administruojame nuosavybes, persiun-
čiame palikimus prekėmis arba pinigais į Lietuvą arba kitas šalis.

KLEVO LAPO ŠALY
PRANYS ALŠĖNAS

MIDLANDAS — LIETUVIŲ PAMĖGTA ŠVENTOVĖ

Midlandas -- tai Kanados gar-
si ir tikinčiųjų gausiai lankoma
kankinių šventovė. Ji randasi
apie 90 mylių atstume nuo To-
ronto, visiškai prie Midlando
miesto, turinčio 8000 gyvento-
jų ir vadinama "Martyrs' Shri-
ne", nes XVII šimtmečio kanki-
nių mirtimi ten mirė ir paskelb-
ti šventaisiais 8 prancūzai jė-
zuitai misionieriai. Lietuva --
taip pat kankinių kraštas, tad lie-
tuviai katalikai 1957 m. pastatė
tenai Lietuvos kankiniam kry-
žių ir jį (tą kryžių) kasmet, ma-
žų mažiausiai po kartą aplanky-
davo didelis skaičius lietuvių.

1958 m. rugpjūčio 3 d., daly-
vaujant apie 1,500 lietuvių maldi-
ninkų, priekyje suakiv. Giovan-
ni Panico, apaštališkuoju delega-
tu Kanadai, vysk. V. Padolskiu
ir eile lietuvių kunigų tas kry-
žius buvo iškilmingai pašventin-
tas ir kasmet nuo širdžių lanko-
mas.

Deja, kryžius, nors labai sti-
lingas ir gražus, bet medinis.
Oro atmainos jį priveikė -- kry-
žius baigia supūti, todėl šiemet
nusistatyta kankinių kryžių pa-
keisti nerūdyjančios ir nepūstan-
čios plastatinės medžiagos kry-
žiumi. Cemento ir geležies dar-
bai pavesti rangovui St. Kėkštui.

Pagal dail. Telesforą Valiaus
projektą, kryžių daro V. Sodei-
ka Chicagoje. Iš plastatinės
medžiagos kryžių jau baigia-
mas gaminti. Jo dalys busiančios
atvežtos į Kanadą iš šio mėnesio
pabaigą ir čia sumontuotos.

Naujojo kryžiaus statyba rūpi
nasi Kanados Lietuvių Katalikų
Centro kryžių statyti komisija:
pirm. dr. J. Sungaila, nariai
mons. dr. J. Tadauskas ir kun.
kleb. Petras Ažubalis.

TRUPUTIS ISTORINIŲ
DUOMENŲ

Prancūzų jėzuitų kankinių mir-
timi žuvimo vieta atrodo šitaip:
Ji randasi ant Wye upės kranto,
apie 1 mylią nuo Georgian Bay
(tai mižiniško Huron ežero šla-
ka, kurioje priskaitoma apie 30,
000 įvairaus dydžio salų - sale-
lių).

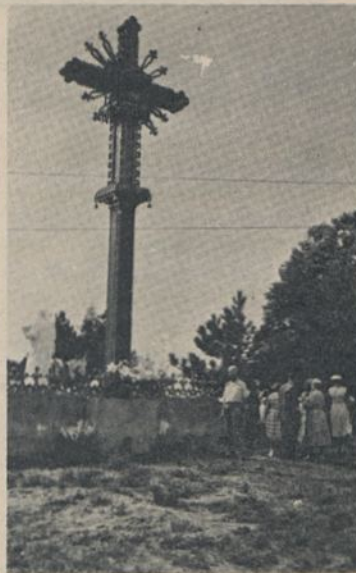
Kaip jau minėta, vietovė yra
netoli didesnės gyvenvietės Mid-
lando ir vadinasi Fort Ste Ma-
rie.

Toji kankinių šventovė -- Mar-
tyrs' Shrine, galima sakyti, yra
katalikybės skleidimo kankinių
taikos ir poilsio vieta. Tai dar
Ontario provincijos ribos.

Pagrindinis šventovės šedev-
ras -- kalmelyje pastatyta graži
bažnyčia, tartum dangaus erd-
vėn beskrendanti gulbė.

Čia atvykusiuųjų maldininkų
mintis istorija perkelią į anks-
tyvuosius šio krašto gyvenimo
metus, kur tarp 1639 ir 1649 m.
buvo įsteigtas pirmasis Kana-
doje katalikybės ir civilizacijos
postas ir pirmųjų misionierių
būstinė. Jų herojiškas pastangas
deja, tuomet vietiniai gyventojai
- indėnai paskandino kraujuje ir
kančiose. Aštuoni pirmieji kan-
kiniai misionieriai turėjo žūti
didvyriška kankinių mirtimi dėl
Dievo ir tikėjimo.

Žinoma, tai nebuvo misionie-
rių nei pats pirmasis, nei pasku-
tinis misijų užsibrėžimas. Jie
toje vietoje buvo aplankę arba
dar tebelankė apie 30 su viršum

Senasis lietuvių kankinių kry-
žius Midlande.

Z. Orvido nuotrauka

kaimų ir kaimelių Huron ežero
ir Georgian Bay rajone, kur tuo
met gyveno apie 30,000 huronie-
čių indėnų. Ne visi tie gyvento-
jai buvo žiaurūs ir ne visi kesi-
nos į misionierių gyvybes. Dau-
gumoje atvejų misionieriai stu-
dijavę jų kalbą, papročius, lan-
kė juos, dvasiniais, o taip pat ir
medicininiais patarnavimais ap-
rupindami. Vieno iš misionierių,
Fr. Raguneau, raporte rašoma,
kad 1645 m. jie maitinę ir pasto-
gę davę net 3,000 vietinių gyven-
tojų.

Misionieriai tuomet buvę tvi-
tai nusistatę įsteigti sergantie-
siems vietiniams ligoninę, miru-
siesiems -- kapines, pastatyti
bažnyčią Dievo garbinimui ir t.t.

Nežinrnt to, kad jau tuomet
tūkstančiai indėnų buvo pakrikš-
tyti, į jų gyvenimą įnešta nema-
ža tikėjimo ir kultūrinės bei ci-
vilizacinės šviesos, vienok, kaip
misionieriaus ir kankinio Fr. Je-
rome Lalemant rašte rašoma:
"Kada tik jūs vizituosite indėnų
gyvenamąsias landynes, jūs tenai
rasite miniatiūrinį pragarą.
Tenai pamatysite nužudytų žmo-
nių sužalotus lavonus, pilna šu-
nų, kurie laikomi ir taip myli-
mi, tarytum vaikai. Jie (šunys)
guli kartu su žmonėmis tose pa-
čiose lovose, maitinami iš tų pa-
čių indų ir t.t. Pas juos -- baisi
nešvara, purvas, dulkės". Taigi
kaip matome, reikėjo pirmie-
siams pasiŕventėliams misionie-
riauti tarp laukinių, todėl tas
misionieriaivimas ir pareikala-
vo aukų. Kilnūs ir dideli tikslai
dažniausia atsiekiami tik dide-
lėmis pastangomis, dažnai --
krauju. Mes, lietuviai, lenkia-
me galvas prieš Kanadoje žu-
vusius už tikėjimą kankinius, o
taip pat ir tuos -- mūsų Tėvy-
nėje - kurie padėjo savo gyvy-
bes ant Tėvynės laisvės aukuro...

Tenuvyksta lietuviai išsiviai
kasmet į tą šventą vietą ir te-
sulenkia kelius prie Lietuviams
kankiniams skirto paminklo --
Lietuviško kryžiaus!

MACHINISTS EXPERIENCED

To operate the following machines:
DeVlieg, Bridgeports, Blanchard
grinders, Cincinnati tape machines,
thread grinders, cylindrical grinders
& engine lathes. Day & night shifts,
good wages, full fringe benefits, ex-
vacation. Shop located on San
Francisco Peninsula.

WRITE OR CALL

**TYDEMAN MACHINE
WORKS**

900 BROADWAY
REDWOOD CITY, CALIF. 94063
415-369-5211 (52-61)

**MACHINIST—LEAD MAN
LATHE MILLS, DRILLS
SMALL COMPANY. PRECISION
WORK.**

ALAR PRODUCTS INC.
7016 EUCLID AVE.
CLEVELAND, OHIO
MR. COCHRANE, (216) 361-0800
(55-60)

**WANTED AT ONCE
JOURNEMEN or
IST CLASS SKILLED
MACHINISTS**

Experienced in manufacturing bead
rings.

**ENGINE LATHE
T-LATHE
MILLING MACHINE
BRIDGEPORT**

Must be able to set up work from
blue prints & close Tolerance. Com-
pany paid fringe benefits. Two weeks
vacation first year. Plenty of over-
time, lot rates.

Apply in person or call
BOMONT INDUSTRIES

346 Morgan Ave., Akron, Ohio 44311
216-773-5101 (55-61)

DIRVA

THE LITHUANIAN
NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

Telephone: (216) 431-6344

MAILING ADDRESS

P. O. Box 03206, Cleveland, Ohio 44103

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CLEVELAND, OHIO •
PUBLISHED TWO TIMES A WEEK EVERY WEDNESDAY AND
FRIDAY BY AMERICAN LITHUANIAN PRESS RADIO ASS'N. VILNIS,
INC. • SUBSCRIPTION PER YEAR \$13.00 • SINGLE COPY 15 CENTS.

EDITOR VYTAUTAS GEDGAUDAS

ASSOCIATE EDITOR ALEKSAS LAIKŪNAS

DIRVA IŠEINA TREČIADIENIAIS IR PENKTADIENIAIS •
PRENUMERATA MEAMS \$13.00, PUSEI METŲ \$7.00 • ATSIKIRO
NUMERIO KAINA 15 CENTŲ • STRAIPSNIAI TRUMPINAMI IR
TAISOMI REDAKCIJOS NUOŽIORA • NESPAUSDINTI STRAIPSNIAI
GRAŽINAMI TIK AUTORIAMIS PRASANT • PAVARDE PASIRASYTI
STRAIPSNIAI NEBŪTINAI IŠREISKIA REDAKCIJOS NUOMONĘ • UŽ
SKELBIMŲ TURINĮ IR KALBĄ REDAKCIJA NEATSAKO.

REDAGUOJA: VYTAUTAS GEDGAUDAS IR ALEKSAS LAIKŪNAS

KLASTOJA VILNIAUS ISTORIJA

Kad Antanas Sniečkus yra senas ir užkietėjęs komunistas, kad jis yra apsukrus propagandistas ir Lietuvos komunistų partijos bosas, tai mes seniai žinojome. Bet dabar Sniečkus pasišovėpa rodyti, kad jis gali būti ir istoriku.

Maskvoje yra leidžiamas toks savaitinukas anglų kalba, vardu "Moscow News", tai šio tabloidio š.m. liepos 7 dienos laidoje, Nr. 27, "Lietuvos Komunistų Partijos centrinio komiteto pirmasis sekretorius Antanas Sniečkus" (taip, ir raidė č su stogeliu!) pasirodė kaip "istorikas". Tam savaitinukui jis parašė apžvalgą "Vilnius - 650 years old". Na, kad A. Sniečkus mokėtų anglų kalbą, nesinori tikėti. Tai jau bus kokio vertėjo darbas. Kad skaitytojas būtų labiau įtikintas, laikraštis čiapat idėjo ir A. Sniečkaus nuotrauką.

A. Sniečkus savo apžvalgą pradeda labai patetiškai: "Vilnius dabar yra pusseptinto šimtmečio amžiaus. Neris ir Vilnelė, gražios kalvelės mums primena pačius svarbiausius įvykius Lietuvos istorijoje. Mūsų valstybiškumo pradžia čia buvo pradėta. Kryžiuočiai, bangomis besi verždami į rytus, buvo su stabdyti prie Vilniaus sienų. Ilgametė kovai lietuvų ir slavų žmonių pasibaigė istorine pergale prie Grunvaldo. Tai liudija ir Gedimino kalno papėdėje pastatytas paminklas".

Praleidęs kelis Vilniaus praeities šimtmečius negirdomis, jis sustoja tik ties 1863 m. sukilimu, kur "revoliucionieriai konstantin Kalinovskis ir Sigismund Serakovsky, jungtinėmis rusų, baltgudžių, lietuvių ir lenkų jėgomis" kovojo prieš baudžiavą ir prieš monarchistinius prispau-dėjus (ne daugiau!).

Vilnius esąs ir svarbus komunistinės santvarkos kūrimo lopšys. Štai, netgi Vladimir Ilyich Leninas 1895 m. lankėsis Vilniuje ir iš čia davęs direktyvas, kaip "Lietuvos darbo žmonės" turį organizuoti revoliucinei kovai ir pergalei prieš išnaudotojus.

Vilnius esąs ir Lietuvos komunistų partijos lopšys. Vilniui vadovaujant, 1918 m. pradėta kova pasibaigusi didinga proletariato pergale. "Proletarinės revoliu-

cijos vėliavos", porina savo tauškalus toliau A. Sniečkus, "iškelto Vilniuje, netrukus suplėvė savo pergalingai ir didesnėje visos Lietuvos dalyje". Bet A. Sniečkus sąmoningai "užmiršo" pasakyti, kad tos "pergalės vėliavos" suplėvė savo tik ten kur jas išveržusi į Lietuvą bolševikų Raudonoji Armija iškabino.

Sovietinė santvarka Lietuvoje būvusi atkurta tik 1940 m. vasarą (vėl tų pačių raudonarmiečių durtuvų atnešta, ar ne taip, drauge Sniečkau?)

Vienoje iš paskutinių

savo tos "istorinės apžvalgos" frazių, jisišneša ir šitokią "pagarbini-mą": "Su nepaprastu dėkingumu mes atsimename, kokią milžinišką paramą išsilaisvinimo kovoje mums suteikė kitos broliškosios sovietų tautos, o ypatingai didieji Rusijos broliai". Taigi. Nė pridėk, nė atimk, viskas tas ir įvyko to "didžiojo brolio" dėka...

"Moscow News" redakcija nuo savęs dar idėjo apžvalgą, kaip birželio 29 d. Vingio parke Vilniuje buvo atšvęsta ta Vilniaus 650 metų sukaktis, pastatytas paminklas ir idėjo keletą nuotraukų bei kitų žinučių iš Vilniaus gyvenimo. Vienoje žinutėje sakoma "kad Vilnių lankancio turistų akių ypatingai patraukianti meno galerija, esanti Gedimino aikštelėje, Šv. Onos bažnyčia -- tikras gotinės architektūros perlas, ir šv. Petro ir Povilo bažnyčia su daugiau nei 2000 skulptūrų ir statulų. Taigi, kur propagandai reikalinga, nevengiam paminti nei šventųjų nei bažnyčios vardo.

(ab)

• Už mylimą Baltiją, eilėraščiui, parašė Algirdas Brazinskis-Baltas, iliustr. dail. J. Bagdono, 32 psl., kaina \$2. Išleido Amerikos Lietuvių Tautinės Sgos Richmond Hill skyrius. (Adr.: J. Sirusas, 85-59 88 Street, Woodhaven, N. Y. 11421).

laiškai Dirvai

Pora klausimų profesorui Vytautui Bieliauskui

Perskaičiusi Vytauto Bieliausko straipsnį "Iš-eivijoje po trisdešimties metų" Draugo kultūriniam priede (š.m. birželio 30 d.), norėčiau jį paklausti porą klausimų.

Jis lietuvių tremtinį palygina su "Amžnuoju Žydu", praradusiu tėvynę ir beveik du tūkstančius metų keliavusiu popasaulį, kol 1948 metais vėl išsikovojo teisę grįžti į laisvą Izraelį. Bet mums, lietuviams, tremtyje išbuvusiems tik 30 metų, p. Bieliauskas siūlo padėti keleivio lazda, įleisti šaknis Amerikos žemėn, vadinti ją tėvyne, savo jaunimą aprūpinti "lietuviška spauda anglų kalba".

Įdomu, ar jo nuomone, Lietuva 60-tį kartų prastesnė už Palestiną, ar lietuvių tėvynės meilė ir ilgesys 60-tį kartų silpnėsi už žydo, kad jis mums jau siūlo pasiduoti, dar tik trisdešimčiai metų tepraėjus nuo tėvynės pavergimo?

Juk Lietuva buvo bent 200 metų kryžiuočių puolama, 300 metų lenkinama, virš 100 metų caristinės Rusijos prispausta, o nepasidavė, nesužlugo, vėl išsikovojo nepriklausomybę.

Jei mažai raštinga kaimietė prie ratelio savo vaikus išmokė lietuviškai skaityti, kodėl mes to negalime dabar padaryti? Kodėl siūloma mūsų jaunimui knygas apie Lietuvą rašyti angliškai? O gal ir prieš šimtme-

tį jie visi klydo, tie mūsų gerbiami knygnešiai, tos ištvermingos motinos, Valančius, Basanavičius, Kudirkas? Gal jiems reikėjo vartoti graždanką, priimti stačiatikių tikėjimą, Rusiją pavadinti tėvyne? Juk ir tada greito išsivadavimo nesimatė, Rusija buvo galinga, o ir joje "laikrodis sukosi pirmyn", buvo "šiokių tokių pasikeitimų", baudžiava buvo panaikinta, buvo galima gyventi...

Bet tada lietuvius nepasidavė lengvesnio gyvenimo vilionėms. Atrodo, kad Lietuvoje ir dabar dauguma nepasiduoda. Pūkelevičiūtės žodžiais, "mus grūdino Kražiuos, Giedraičiuos, Pilėnuos, kad būtų lietuvius kaip plienas, kaip plienas". Ar visagalis doleris tą plieną Amerikoje per 25 metus jau spėjo paversti molu?

Vida Augulytė
Cleveland, O.

Gerb. p. Redaktorius,

Mane pasiekė žinia, kad š.m. birželio 22 d. Dirvoj buvo pasirodęs straipsnis "Vasario 16 gimnazijos tragedija", kuriame neteisingai priekaištaujama dail. A. Krivickui už jaunimo kelionę į Lietuvą.

Deja, šia kelione teko man organizuoti ir jai visą kelionę vadovauti. Tur būt per klaidingą informaciją pateko ši žinia į spaudą.

Su pagarba
dr. med. O. Šreifeltienė

SAN FRANCISCO SIMFONINIS ORKESTRAS TALKINA OKUPACIJAI IR GENOCIDUI

STASYS PERMINAS

Už "kultūrinio bendra-darbiavimo" su tironiškai-diktatūrine sovietine Rusija fasado knibžda tamsių sumanymų iniciatoriai, kurie tam "kultūriniam bendradarbiavimui" stengiasi suteikti politinių manevrų išvaizdą. Tų užpakalinių durų politikai prasiveržė su savo malversacijomis į šlykščiausią savo slapto veikimo fazę -- ėmėsiuntinėti ir San Francisco simfoninį orkestrą į sovietų užgrobtas teritorijas.

Birželio 13-15 dienomis San Francisco simfoninis orkestras gastroliavo sovietų užgrobtose teritorijose, okupuotos Lietuvos sostinėje Vilniuje.

JAV vyriausybė ir Le-gislatūra nepripažįsta sovietinės agresijos Pabaltijo valstybėse. Lietuva, Latvija ir Estija turi savo pasiuntinybes Washingtone. Legislatura turi paskelbusi visą eilę aktų, smerkiančių sovietinę okupaciją, reikalaujančių atstatyti militariškai paneigtą Pabaltijo valstybių suverenumą.

JAV užsienio politikoje Pabaltijo valstybių laisvė ir suverenumas turi savo aiškią, nekin-tančią poziciją -- Pabaltijys okupuotas, valstybinis suverenumas turi būti atstatytas, okupanto įsteigtos "vyriausybės" tėra "pupetai", iškamšos, blefas.

Tačiau "kultūrinio bendravimo" laukuose knibždėte knibžda "planuotojų", kurie atsargiai griaua JAV-ių užsienio politikos integralumą ir amerikinių kultūrininkų geografinių gastrolių pasiskirstymu atsargiai implikuoja, kad okupuotos Pabaltijo valstybės esančios Sovietinės Rusijos teritorijos dalis.

Tokių gastrolių maršruto "planuotojų" politini nusiimanymas yra itin taiklus, itin prosovietinis. Tai matyti iš Vilniaus gastrolinių datų parinkimo. Juk birželio 13-18 dienomis 1941 metais okupantas žvėrišku būdu pradėjo masinį Pabaltijo tautų genocidą. Vien tik-tai iš Lietuvos buvo iš-vežta per 40,000 žmonių (jų tarpe senelių ir vaikų) gyvulinuose vagonuose, į pražūtį, į badą. Šeimos buvo perskirtos. Masiniai mirė vaikai. Žudė vyrus. Tai buvo juodžiausios dienos ne vien tik tai lietuvių tautos gyvenime, bet ir humanizmo istorijoje. Tos dienos, savo žiaurumu prilygstus nacių žudynių siautėjimui. Nėra šeimos, kurie nebuvo paliesta tos tautos tragedijos...

Tų trėmimų sukakties dienomis į Vilniaus filharmonijos salę atvyksta San Francisco simfoninis orkestras ir okupacinio režimo elitopasitenkinimui atlieka Prokofjevo, Bramso, Čaikovskio ir Berliožio kūrinus! Orkestras "užmiršo" kad tomis dienomis tūkstančių tūkstančiai lietuvių slapta savo minty ir maldingose lūpose mini žuvusiųjų vardus.

les įsijungė... JAV generalinis konsulas Leningrade Kalver Glastin. Šis Amerikos pareigūnas atskubėjo Vilniui. Lankėsi priėmimuose pas Vilniaus vykdomojo komiteto pirmininką, kur bolševikai suvedė jį su okupuotos Lietuvos "pupetu", užsienio reikalų ministro pavaduotoju, Amerikos lietuviams labai geraipazižstamu bolševikiniu arogantu, V. Zenkevičium.

Šis suvedimas nebuvo šiaip sau "pripuolamas" Tai buvo pastanga bent prie vieno stalo pasodinti amerikini konsulą ir okupuotos Lietuvos "diplo-matą". Vis šio toks nepripažinimo politikos pralaužimas! Bent savo žmonių akyse.

Mes, Amerikos piliečiai, pagrįstai klausiam: ko ieškojo tomis dienomis, kada stengtasi nustelbti su sanfranciškių simfoniją genocido sukaktį, amerikinis generalinis konsulas Vilniuje? Ar jis pastebėjo, kad ties jo galva buvo provokaciniai iškelto "Tarybinės" Lietuvos ir JAV

(Nukelta į 4 psl.)

Šis bei tas SKIRPTAS

Atostogų laikas -- ne tik kūno poilsiui, bet ir dvasios atgaivai: nuo įkyraus duonpelnio darbo atsikvėpti ir kuo nors save dvasiškai praturtinti, valią ir ryžtingumą pasikurstyti. O ypač jaučiant įsipareigojimą tautos kovai už laisvę -- tuščiam pramogavimui laiko nėra. Kiekvienas sąmoningas lietuvis tai supranta ir be paakstinimų. Vasaros metu mes šiek tiek išsiplėsiame iš pilkos kasdienybės -- keliaujame ar kur svečiuojamės, kad gaivesniu atokvėpiu tęstume savo idėjinius siekimus. Kam dvasios primatas tikrai yra aukščiau už medžiaginį, tam idėjinis veiklumas be paliovos mėgiama linkme ne tik nėra varginantis, bet teikia gilaus vidujinio malonumo ir džiaugsmo. Tik prisiminkime anuos panašius laikus: ar Vincas Kudirkas daug naudojosi atostogomis, kai reikėjo savą visuomenę budinti laisvės žygiams? Ar Basanavičius buvo kada lengvu vasarajimu lėptinis? O Vaižgantas, net ir Lietuvos laisvės sulaukęs -- ar nebėgo visur tekinas, kur tik darbui šaukiamas, ar neatidėjo keturgubai (rašytojas, kunigas, universiteto lektorius, žurnalistas), visus savo laisvalaikius paaukodamas savajai tautai?

• "Gimtasis Kraštas" (Vilniuje leidžiamas išveivijai skirtas savaitraštis) ypač sustiprino saldų čiulbėjimą, viliojant mus mesti kovojus prieš Maskvos okupaciją ir susitaikyti su dabarties "realybe". Keletas okupanto tarnelių iš kailio neriasi, girdami dabartinę tėvynės buitį, rodo naujus dangoraižius, liaupsina meninius laimėjimus, lukštena ekonominę pažangą kai kuriose srityse. Cukriniais žodžiais ir parinktais vaizdeliais masina visus, svetur gyvenančius, pamėgti Tarybų Lietuvą ir susitaikyti su svetimu jungu. Ypač daug dedama jau ant meškerės pakibusių užsienio lietuvių laišku: kaip jie ilgisi Nemuno šalies, kaip ten dabar gražu, kaip žadasi vėl ir vėl lankytis ir komunizmui dėkoti už tokias progas, kaip svajojant net gali ašara nurieda... Taip minkštastuburių jausmus padirgina, ir vienas kitas silpnesnio išmanymo žmogelis pasiduoda laputės vilionėms.

Girdėti, iš partijos centro įsakyta tą saldžią giesmelę gausiau giedoti, kad svetur lietuviai būtų suskaldyti ir neliktų kas piketuoja Brežnevo atstovybes ir pareigūnus, mezgančius ryšį su Vakarų valstybėm. Baisiai neparanku dabar tie "vaduotojai", nes reikia iš Nixono išmaldauti įvairių gėrybių, o ir Amerikos visuomenei prisimeilinti, reikia Maskvos satrapams suvaidinti doro žmogaus vaidą. Juk ir Helsinkyje tie koneveikiami ir pašiepiami "vaduotojai" oi kaip skaudžiai įgėlė Maskvos liūti vien tuo trumpu klausimu: kodėl Pabaltijo tautos dar vie nepaleidžiamos į laisvę iš vergo grandinių?

• Kaip mes kartais menkai pažįstame Lietuvos okupantą, parodo neseniai vėl pasirodęs straipsnis apie Lietuvos bėklės palyginimą Lenkijos statusui, t.y. išimant ją iš Sovietų Sąjungos ir padarant atskira respubliką, nors ir Maskvos kontrolėje. Panašūs svaičiojimai -- tik popierio gadinimas. Partija nuosekliai vykdo nutautinimą ir -- visų tautų sulydinimą į vieną rusų tautą. Jau ruošiamasi panaikinti tautinių respublikų ribas, padalinti vien geografinėmis -- ekonominėmis sritimis. Bet "ryšių glaudinimo" ir tikėjimo į tariamą komunizmo keitimąsi gerojan pusėn apaštaly vis dar pas mus atsiranda ir mažiau nuvokiantiems kalba ugdyti teigiamą jausmą okupantui, laukiant kokios nors gerovės mūsų tėvynei iš okupanto rankos...

• Apie vasaros sueigas kalbant, įdomu dirštelti ir į XX Liet. studijų savaitės programą (įvyks Romuvoje, Vasario 16 gimnazijoje, 1973 m. rugpjūčio 19 - 26 d.). Darbotvarkėje numatyta daug įvairių, turiningų dalykų. Bendroji paskaitų tema -- mūsų laikų humanizmas, o atskirai būsimosios tokios temos, kaip krikščionybė, šio amžiaus žmogus, egzistencializmas, marksizmas, išveivijos jaunimas, Švedijos ir Britanijos lietuviai: Valančius, Vydučas, Putinas, Aistis... Iš tikrųjų, koks intelektualinis erdvumas, koks dvasios peno įvairumas... Deja, pačioje pabaigoje, lyg užsigardžiuoti ir visai studijų savaitei galutinį antspaudą uždėti: Adolfo Mekio filmas... Kaip tas deguto šaukštas į medaus statinę... Naviems dalyviams reiškiamė užuojautos!

SKLISKI, AUTOSERVISO ŠLOVĖ!

"Skliski, autoserviso šlovė!" -- šio rašinio pavadinimas yra autentiškas sovietinio žargonopa vyzdys. Terminas "autoservisas" atkeliavo į ok. Lietuvą iš Maskvos. Motorizuotų vežimų aptarnavimą sovietai vadina "autoservis". Lietuviams teko tą žargonvardį "sulienuvinti", prisegus galūnę "as". Atrodo komiškai, kad angliškai - amerikinis terminas atkeliavo į ok. Lietuvą per Maskvą! Bet taip jau yra. Tokiu pat būdu ok. Lietuvon atsisibastė "dizainas", "dizaineriai", "interjeras", "skaisraperis"...

Idomu, kaip gyvenime tas "autoservisas" apsi-reiškia?

Štai "Klaipėdos autoserviso įmonė". Direktorius S. Budreckas nori "pakelti" "autoserviso" darbo "grafiką". Čia dviguba nauda: įmonė pagar sėja grafiko eskaliacija" ir įmonės tarnautojai (ir pats direktorius) daugiau uždirba. Paprasta kapitalistinės Amerikos teorija -- dirbk ir būsi turtingas!

Bet ši kapitalistinio pelno vaikymosi teorija sovietinio gyvenimo sąlygose vystosi skirtingais, sovietiniais būdais; kitas čia darbo "metodas".

Valdžia nustato sovietinei įmonei darbo "grafiką" kelti kiek išgal --

Talkina okupacijai ir genocidui

(Atkelta iš 3 psl.)

vėliavos? Tai irgi Nepripažinimo ledų laužymas!

Amerikinis generalinis konsulas Leningrade privalo rūpintis konsuliariniais reikalais, nesivelti į JAV užsienio politikos sferą, kur jis, atrodė, ne ką nusimano. (Jeigu nusimanytų, neatvyktų į skandalingai įtartiną politinių požiūrių simfoninio orkestro gastroles sovietų okupuotoje teritorijoje, okupuotos tautos genocido sukakties dienomis!)

Iš pasiekusių žinių tenka manyti, kad San Francisco simfoninis orkestras nepasitenkino vien "kultūriniu" veikla, bet jo paskiri dalyviai praplūpo savo pareiškimais, kuriuose paminėta orkestro ne polifonija, bet stiprus komplimentinis unisonas.

Simfoninio orkestro prezidentas David N. Plant buvo itin paslinkęs "nematyti" provokacinius - politinės gastrolių prigimties. Visą "kryptingumą" rikiavo prie orkestro gastrolių prisiplakęs "San Francisco Examiner" muzikos skyriaus vedėjas Alexander Fried, kuris netgi turi giminių Kaune. Savo kalboje šis Friedpareiškė lankęsis prieškariniais laikais Kaune, ir kad Kaunas tada buvęs "nedidelis miesčiukas". Dabar, esą, viskas nauja. Ir itin naudingas tos gastroles "taikai pasaulyje". Ar tai nėra pakan kamas atvirumas tų, kas planavo maršrutą trikampį: Leningradas - Vilnius - Maskva?

už tai garbė, šlovė, atžymėjimo ženklukai ir rubliai.

"Klaipėdos autoserviso įmonė" sugebėjo smarkiai pakelti "grafiką". Darbas buvo energingas, greitas. Planus patarnautojai pralenkė dvigubai, net trigubai. Uždarbiai pašoko. Monteris A. Kučinskas pastatė "rekordą" -- per mėnesį uždirbo 546 rublius. Tuo tarpu eilinis automechanikas ok. Lietuvoje teuzdirba apie 150 rublių.

-- Spauskite! -- komandavo direktorius, ir pats gaudamas įmonės pelno nuošimčius.

-- Spaudžiame! -- atsakydavo jo pavaldiniai, ir žėrė rublius į kišenes.

Įmonės garsu ir šlove, netrukus, susidomėjo tarybų organai. Mat nebuvo klijento, kuris nesi-skųstų "autoserviso" darbu.

Iš remonto išeina automobiliukas "Žiguli". Jis turėjo aštuonius defektus. Visi šie defektai, kaip byloja įmonės faktūra, rūpestingai pataisyti. Faktinai -- jie nebuvo ir taisomi. "Autoserviso" žmonės numojo ranka: iš silaikys su tokiais defektais iki sekančio karto. "Žiguli" neišsilaukė, nors didoka sąskaita už "pataisymą" buvo apmokėta.

Autosavininkas neturėjo nė teisės susiraukti, mokėdamas sąskaitą. Kiekvienas toks nepatenkintasis, vėliau, per amžius negautų "autoserviso" patarnavimo. Visad tokiam atkirstų: neturime atsarginių dalių ir ne žinom, kada jas gausime!

Kada atvyko tardytojai, paaiškėjo, kad "Klaipėdos autoservisas" turi ir papildomų uždarbių prisišliejusį gretą paprastų auto pataisymų sukčiavimo. Prie "autoserviso" buvo įsitaisiusi "Liūdesnio valandos paslaugų" parduotuvė. Čia galima užsakyti metalinių gėlių vainiką ant kapo padėti. Atrodo, klaidėdiečiams nebuvo baugi tokia kaimynystė: čia tau blogai taisomas automobilis, čia tau ir vainikas ant karsto! Žmonės naujojos ir vainikų parduo-tuvės patarnavimu.

Tačiau "autoservisas" suko iš gyvų, suko ir iš nabašinkų. Apmauti nabašinkus nebuvo sunku. Mat sovietinėje apyvokoje metalinio vainiko kaina pareina nuo lapų ir žiedų kiekio vainike. Miršta koks nors sovietinis tūzas ir jo įstaugos pavaldiniai užsako nabašinkui vainiką, kuriame turi būti 50 metalinių ažuolo lapelių. "Autoservisas" ir liūdesio valandos paslaugų parduotuvė" įdeda vainikan 30 ažuolo lapelių. Dvidešimties lapelių kaina yra grynas pelnas, kurį pasidalina įmonės "kombinatoriai".

"Kaip gaila", rašo vietinė spauda, aprašydama "autoserviso" machinacijas, "kad numirėliai negali savo vainikų patikrinti".

Tokiu būdu tūkstančiai "sutaupyti" lapelių numirėlių vainikuose "autoserviso" tarnautojams

pavirto rubliais jų kišenėse.

"Skliski, autoserviso šlovė!" rašo tarybinė spauda. Mums atrodo, kad straipsnio pavadinimą būtų galima įprasmin-ti kitaip: "Skliski, sovietinio ūkininkavimo šlovė!"

Juk visos tos neįtikėtinės malversacijos yra kvailiausios sovietinės sistemos padaras. (žc)

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

PASITEIRAUKITE PAS MUŠ JEI GALVOJATE PIRKTI NAMĄ!

- Low Rates
- Minimum Expenses
- We pay 3 1/4 % on escrow accounts

6% - 2 yr. certificates (Min. \$5,000)
5 3/4 % - 1-yr. certificates (Min. \$1,000)
NUOŠIMČIAI IŠMOKAMI KAS MĖNESĮ

Member F.S.L.I.C., Washington, D.C. Equal Opportunity Lender

Saint Anthony Savings

1447 S. 49th Court • Cicero, Illinois, 60650

Phone (312) 656-6330

Open Mon., 9-8; Tues., Thurs., Fri., 9-5; Sat., 9-1; Closed Wed.

SKILLED TRADES JOURNEY MEN NEEDED

Tired of Fighting "BIG CITY Traffic"? Pollution? Big City Prices? Lansing is an excellent area and may be just what you are looking for. We have immediate openings for qualified Industrial Journeymen in the following trades:

MILLWRIGHTS
MACHINE REPAIRMEN
AUTO PRODUCT DEVELOPMENT
MECHANICS

Relocation expense reimbursement will be considered for the above openings.

We also have current openings in production for Die Setters, Brake Press Set-Up and Lay-Out Inspectors.

Call (local phone No. 963-9390, Ext. 211) or write to Attn: W. E. Turill, Employment Office.

DIAMOND REO TRUCKS, INC.

1331 So. Washington Avenue
Lansing, Michigan 48920

An Equal Opportunity Employer

(54-56)

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

MAŽEIK & EVANS
6845 SO. WESTERN AVE., CHICAGO, ILL.
TRYS MODERNIŠKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
Mašinoms vieta
REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

BALF'o Chicago apskrities metinis susirinkimas buvo gausus, darbingas, pasižymėjo aktyvumu ir naujomis sugestijomis, kaip pagyvinti Balf'o šalpos veiklą, kad galima būtų suteikti pagalbą į vargą patekusiems lietuviams. Nuotraukoje pirmoje eilėje sėdi iš kairės: M. Izokaitienė, A. Baleišienė, J. Sasnauskienė, E. Markūnienė, O. Zailskienė, kun. A. Trakis, dr. B. Motušienė, A. Mackevičienė ir V. Orvidienė. P. Maletos nuotrauka

JUSTINAS MACKEVIČIUS, Standard Federal Savings & Loan Assn. prezidentas Chicagoje, suteikė didžiulę paskolą Chicago Lietuvos Operai, kad ji galėtų išleisti komp. K.V. Banaičio sukur-tą operą "Jūratė ir Kastytis" plokštelėse. Plokštelės jau RCA firmos pagamintos. Operos nariai, apsilankę jo kabinete, įteikė jam šios operos plokšteles. Iš kairės: sol. Stasys Baras, plokštelių iš-leidimą organizavęs Alfredas Blyskis, Opėros ilgametis mecenatas ir dabar dar paskolos davėjas Justinas Mackevičius ir Operos pirm. Vytautas Radžius. V. Jasinevičiaus nuotrauka

MAINTENANCE MEN VERTICAL BORING MACHINERY MILL OPERATORS WELDERS MASTER MACHINISTS

Marion Power Shovel needs you to help us put it all together. Major shovel and dragline manufacturer will pay qualified people:

Welders	\$4.175 hour
Vertical Boring Mill Operators	\$4.175 hour
Machinery Maintenance Men	\$4.175 hour
Master Machinist	\$4.495 hour

Plus company paid medical insurance, life insurance, pension, vacations, 10 holidays.

For personnel interview and more information, stop in at Employment Office or call

MARION POWER SHOVEL CO.
617 West Center Street
Marion, Ohio 43302

An Equal Opportunity Employer M/F

(54-58)

PETKUS LAIDOJIMO ĮSTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel GR 6-2345-6
CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel TO 3-2108-9
TRYs MODERNIOS KOPLYČIOS

Viesėdami Chicagoje aplankykite PARAMĄ MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAŽEIK

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

KŪRYBA IR MOKSLAS

KSAYERAS VANAGĖLIS – TĖVYNĖS MEILĖS POETAS

STEPAS VYKINTAS

Ksaveras Sakalauskas, mūsų literatūroje žinomas Vanagėlio slapyvardžiu, yra "Aušros" laikų rašytojas. Šiomet sukako 90 m. nuo "Aušros" pasirodymo ir 110 m. nuo Ksavero Sakalausko - Vanagėlio gimimo dienos, 35 m. šiemet suėjo, kai poetas mirė. Taigi, šiomis progomis privalu prisiminti šį, mūsų tautai nusipelnusį, poetą.

Vanagėlis gimė 1863 m. balan džio 27 d. Kalesnykų (diti rašo Kalesninkų) km., Simno vls., Alytaus apsk., ūkininkų šeimoje. Mokėsi Simno, Krokialaukio ir Veiverių pradž. mokyklose ir 1883 m. baigė Veiverių mokytojų seminariją. Tais laikais mokytojo darbas buvo nedėkingas, nes rusų valdžia lietuvių kultūrininkų nepakentė. Keletą metų jam padirbėjus Pajavyonyse ir Beržininkuose, rusų žandarų buvo apskustas dėl lietuviškos veiklos ir mokyklų vadovybės buvo perkeltas į Lomžos guberniją. 1908 m. iš Lomžos jis persikėlė į Varšuvą, kur mokytojavo iki pensijos. Mirė 1938 m. birželio 15 d. Varšuvoje.

Nežinrint rusų persekiojimų ir lenkų brukamos įtakos, K. Vanagėlis išliko visą amžių ištikimas lietuviybei. Išaugęs varginių dūklų šeimoje, subrendęs patrioto mokytojo P. Armino įtaigoje, anksti įsikinkė į lietuvišką veiklą. Platino "Aušrą" ir "Šviesą", ragino savo mokinius ir visus lietuvius kalbėti lietuviškai. Lomžoje kartu su kun. V. Aleksandravičiumi suorganizavo lietuvių "Pagalbos" draugiją rūpinosi lietuvių švietimu. Patekęs į Varšuvą taip pat dalyvavo lietuvių organizacijose. Atostogų metu dažnai važiuodavo į savo gimtąją Dūkiją ir čia bendraudavo su lietuvių kaimiečiais. 1928 m. buvo atvykęs į Alytų ir, mano pakviestas, aplankė gimnaziją, dalyvau-damas lietuvių kalbos ir literatūros pamokose. Čia mokiniams pristatė Ks. Vanagėlį kaip poetą.

Rašyti Vanagėlis pradėjo gana anksti. Pirmieji jo eilėraščiai

buvo išspausdinti "Aušroje". 1921 m. buvo išleistas jo kūrybos rinkinys "Raštai". XIX amžiaus pabaigoje Vanagėlis pasireiškė ir kaip prozos kūrėjas. Jis parašė keliolika apsakymų, kuriuose pavaizdavo Lietuvos kaimo ir miesto gyvenimą. Tačiau mūsų literatūroje Vanagėlis labiau išgarsėjo kaip poetas. Ks. Vanagėlis, nepalankių politinių gyvenimo sąlygų išvartas iš tėvynės, romantiškai ilgis savo tolimos šalelės ir ją apdainuoja:

Kur banguoja Nemunėlis,
Kur Šešupė miela plaukia --
Ten Lietuva mano brangi,
Ten širdis vis mane traukia.

Ten darželiuos pinavijos,
Ir mergelės kaip lėlijos,
Ten šalėlė daug gražesnė,
Juoda duona ten gardesnė.

Lėkčiau, lėkčiau, kad galėčiau,
Sparnus paukščio kad turėčiau:
Ten berasčiau tarp savųjų
Daug linksmybių aš šaldžiujų.

Toliau, šiame eilėraštyje, pavadintame "Iš tolimos šalelės" poetas skundžiasi, kad jam, vargdienėliui, "priliko" išeiti iš tėvynės, kur paliko geros širdies žmonės, artimieji ir draugai. Jis norėtų ten lėkti, kaip paukštelis, pasveikinti tėvą, brolių, kaimyną ir savąją mergelę, kuri nurašintų jo širdelę. Jis pasakytų savo vargus, kurie jį kankina, kaip nemeilūs svetimi žmonės ir kaip ilgesys jį troškina. Poetą jaudina tragiškas nujautimas kad:

Lietuvos jau nebeatysiu,
Brolių savo negregėsiu,
Svetimaj šaly išgrūstas,
Ir numirti čia turėsiu...

Šis eilėraštis yra parašytas prieš 110 metų, bet koks jis mūlas ir gaudulingas šiandien mums, išgrūstiems į svetimas šalis.

Bolševikiniai literatūros isto-

rikai Vanagėliui prikiša kompozicinių atžvilgiu ištęstumą ir "ne reikalingą skundimąsi svetimaisiais". Bet Vanagėlis rašė šį eilėraščių "Aušros" laikais, kai apie eilėraščių kompoziciją poetai mažą ką nežinojo, jis rašė šį eilėraščių iš širdies gelmių, kilnių jausmų pažadintas. Jis savo ir visų lietuvių širdies sopulius išliejo poetine kalba. Ar lietuvis poetas nebeturėtų teisės skųstis, kada jį svetimieji persekioja?

Ir kiti Vanagėlio tėvynės meilės motyvais parašyti eilėraščiai ("Šauksmų aidas", "Laimės valanda", "Abejojantiems") pasižymi jausmo nuoširdumu ir poetiniu grožiu. Koks paprastas, bet koks mielas eilėraštis "Lietuvaitė".

Prigimtą šali
Myli, kiek gali,
Gerbia darbštumą,
Dorą, blaivumą...

Ir šiandien lietuvaitei okupuotoje Lietuvoje ir tremtyje ne tik "tautą dabina", bet ir jos gyvybę išlaiko.

Ks. Vanagėlis liks nemirštamas mūsų tautos poetas, giliai išgyvenęs ir išreiškęs tėvynės meilės jausmus ir tėvynės ilgesį.

PIRMASIS ŠIŲ METŲ "SĖJOS" NUMERIS

"Sėja", tautinės, demokratinės minties laikraštis, įžengė į dvidešimt pirmuosius savo leidybos metus. Žurnalas eina 4 kartus per metus. Dabar pasirodė dvigubas numeris, 84 puslapių apimties. Žurnalą leidžia Varpininkų leidinių fondas, redaguoja L. Šmulskštys ir redakcinė kolegija.

Per dvidešimt metų pasirodė 121 "Sėjos" numeris. Turėdama savo leidybos istorijoje įvairių peripetijų, gyvenimo aplinkybių diktuojamą, "Sėja" keitė savo formatą, spausdinimo būdą. Pagaliau sustota prie dabartinio, kuris patogus leidinio sąsiuvinis įrašyti, talpinti lentynose.

Sutrukęs didelį bendradarbių skaičių, žurnalas kreipiamas labiau į istorinį ir pažintinį pobūdį, mažiau į pasaulėžiūrinį. Nors leidinys yra pasaulėžiūriniai-politinis, bet redaktorius L. Šmulskštys sugeba duoti itin patrauklų tolerantiškumą.

Vienas iš unikalesnių šio numerio rašinių yra pomirtinis dr. J. Pajaujo "JAV Ambasadorius Bullit'as apie Lietuvos atstovą Jurgį Baltrušaitį". Įdomu pastebėti, kad šių metų "I Laisvę" ir "Sėja", likimui lemiant, savo pastaruosiuose numeriuose patalpino pomirtinius žymiųjų mūsų politinių veikėjų rašinius: "I Laisvę" — dr. S. Žymanto, "Sėja" — dr. J. Pajaujo.

Šis rašinys apie J. Baltrušaitį atkelia vartus į iki šiol nežinomus poeto santykius diplomatinėje arenoje. Autoriaus J. Pajaujo pastabumas ir švietimųjų istorinių knygų sekiamas yra talka mūsų pažintiniams išprūsimui.

Šiame numeryje rašo Z. Dailidka, Pr. Čepėnas, V. Sruogienė, K. Karvelis, L. Šmulskštys, P. Stravinskas, P. Lelis. Tęsimi J. Karde-lio memuarai. Paimtas senas, bet aktualus fragmentas iš dr. K. Griniaus raštų.

Recenzijos. Nekrologai ir bėgamoji kronika. Žurnalas iliustruotas.

Pirmąjį numerį išleisus, "Sėjos" vedamasis pareiškė: "Mes nesam bet kurio dogmatizmo suvaržyti". Atrodo, du ilgi žurnalo leidybos dešimtmečiai įrodė, kad šio principo laikomasi, kad principas tapo orientyru.

Išeiškoje gyvenime sąlygose, kur spauda turi neribotą laisvę, o žmonės per-dėtai nervingi, santurumas ir taktiška apdairą yra didžiulės vertybės.

Jeigu bėgamojo laiko politiniai sukuriai "Sėjoje" "apšvelninti tolerantiška nuotaika, buvusiojo laiko temos, dažnai pražįsta ypatingai įdomiom varsom. Pav. šio numerio Vandos Sruogienės tam tikra prasme nekrologinis rašinys, "Marija Žolpienė prakilni visuomenininkė", taip giliai ir išsamiai užgriebia iš-eiškoje gyvenimo buitį, kas buvo prieš pusimtį metų, kad ši miniatiūrinė studija pati savyje tampa didžiule vertybe. Be tokių davinų, kurie figuruoja V. Sruogienės rašinyje, retas ateities tyrinėtojas buitninkas, ar rašytojas galės išsiversti. Greta nekrologo V. Sruogienė davė plačią anometinės išeiškojos lietuvių buities panoramą. Jono Kardelio memuarai duodami gana trumpais gabalais, ir sunkiau į juos įsiskaityti fragmentikais prisėdimais. Gal rengiama tų memuarų knyga?

Aktualybių paraštėje itin taiklus ir sarkastiškas K. Karvelio rašinys apie "sovietinių respublikų draugystę", apie Lietuvą tos "draugystės" bučiuje.

Post mortem pastraipų srityje šiame numeryje tilpo neseniai mirusios Domos Sleževičienės laiškas redakcijai. Laiškas atitaiso istorinę detalę.

Tame pat laiškų skyriuje kun. Vyt. Bagdonavičius rašo apie dr. Griniaus fondo išleistą J. Gaišaus romaną "Sunkiausiu keliu":

"Ši knyga liečia patį gyvybingąjį nepriklausomybės tarpsnį, kuris mūsų visuomenėje iki šiol nėra susikėjęs pakankamo įvertinimo. Daug kas mano, lyg nepriklausomybė yra toks dalykas, kuris negalėjo nebūti. Jie domisi tuo, kas sekė po to, o nežiūri ty pirmųjų sprendimų ir apsisprendimų gyvybingosios reikšmės. Dėmesys Sleževičiui kaip tik yra reikalingas šiuo požiūriu".

Savais dabarties reikalais domėtis ragina Z. Dailidkos "Laikas įkautiesiems atvėsti". Autorius ragina: "juo daugiau tautiečių turėtų domėtis Vliko, Alto ir Bendruomenės darbais, šaltai svarstyti jų atsiekimus, pagitaikančias negeroves ir šių veiksmų suvažiavimuose ar rinkimuose stengtis

IDOMUS ISTRIKO B. DUNDULIO VEIKALAS

JURGIS GLIAUDA

1968 metais leidykla "Mintis" Vilniuje išleido idomų istoriko Broniaus Dundulio veikalą "Lietuvos kova dėl valstybinio savarankumo 15 amž.".

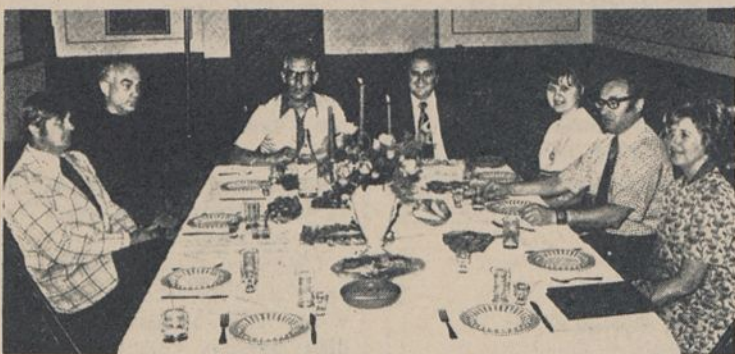
Knyga pasiekė "kapitalistinį" užsienį, įėjo įviesų bibliotekų fondus. B. Dundulio veikalą galigauti kiekvienas lietuviškai skaitęs viešųjų mūsų bibliotekų lankytojas. Koks gi drastiškas skirtumas su galimybe mūsų užsienio leidiniams patekti į, sakysim, Vilniaus viešąsias bibliotekas!

Autorius yra laisvojo nedoktrinuoto mokslo produktas ir tai organiškai priverčia jį turėti platesnę studijuojamo objekto panoramą, išsamiau suvokti istorinę erdvę, jautriau išgyventi Lietuvos valstybinio suverenumo problematiką. Todėl šį jo veikalą, kurį estetiškos laidos formoje patiekė "Mintis", tenka sutikti su dėmesiu, su respektu autoriaus erudicijai.

Bronius Dundulis istorijos mokslus pradėjo Vytauto Didžiojo Universitete, Teologijos - filosofijos fakultete. "Žemaičiai Konstancos koncilioje 1417 metais" buvo jo diplominis darbas. Gavęs 1939 metais doktoratą Sorbonos universitete Paryžiuje, (disertacija: "Napoleon et la Lithuanie en 1812") B. Dundulis pradėjo dirbti Vilniaus universitete ir dirba iki šiolei.

Sekant jo studijų temas matyti jo dėmesys skirtingoms epochoms, be pastebimo palinkimo įkurį vieną. Jo dėmesys Napoleono ir Lietuvos temai, neabejotina išdava studijų Prancūzijoje, intriguojančiai susiliečia su neseniai pasirodžiusia V. Trumpos napoleoniniai - lietuvišku darbu. Kiek čia ryšio ar skirtibių turėtų analizuoti specialistai. Tačiau idomus yra abiejų istorikų dėmesys temai, kuri, kaip ir XV amžiaus Lietuvos kovos dėl valstybinio suverenumo, nutieksta iliuzijomis atgauti valstybinę laisvę. Ši veikalo anotacija,

juos kaupti mūsų daugumai pageidaujama linkme". (Xx)

CHICAGOS LIETUVIŲ OPERA jau baigė 17 dainavimo metų ir šį sezoną pastatė Bizet 4 veiksmų operą "Carmen". Operos nariai yra išsiskirtę vasaros atostogų. Čia matyti valdyba, pabaigusi savo sunkius darbus paskutiniame posėdyje: iš kairės valdybos narys Bronius Maciukevičius, vicepirm. Vaclovas Momkus, išdeininkas Albinas Smolinskas, vicepirm. Jurgis Vidžiūnas, sekretorė Joana Drūtėytė, pirmininkas Vytautas Pažius ir vicepirm. Regina Vaitkevičienė.

trumpos pastabos, aišku nėra kokia pretenzija veiklą vertinti, analizuoti istorinių šaltinių interpretaciją, ir kt. Veikalas ateina į eilinį skaitytąjį praturtindamas jį istorinių faktų gausa. Šia daugelio skaitytojų nuomonių sankryža. Tenka džiaugtis, kad dėstymo metodas, sudėtingos temos kondensavimas į trijų šimtų puslapių apimtį, lakoniškumas, bet be esminių detalių išdavimo -- padaro šią studiją itin brangiu papildiniu moderniems Lietuvos valstybinio suverenumo idėjų laikams. Knyga liečia Lietuvos valstybės laikmetį nuo Krėvos akto (1385) iki Liublino unijos kontūro (1569). Šioje nepaprastai dramatiškoje epochoje kovos dėl valstybinio Lietuvos suverenumo, dėl tarpvalstybinių sutarčių interpretacijų, dėl valstybių sąjungos pro et contra psakiai įgyja labai aštrų pobūdį. Vien tik Vytauto karūnavimosi epopėja B. Dundulio dėstyta yra geras atramos punktas kiekvienam beletristui, dramaturgui -- tiek detalių, tiek charakteristikų!

Suprantama sunkoka "socialistinio realizmo" diktato sąlygose pilniau išsemti beletristiniam veikalui B. Dundulio duotą medžiagą. Bet gi studija palieka plačioms įvairių politinių klimatų epochoms. Svarbus yra faktas: medžiaga at-rasta, sukoncentruota, prezervuota.

B. Dundulis, atrodo, nesinaudojo moderniausiais atradimais, kurių yra Vatikano archyvuose. Jis neakcentavo Lietuvos valstybingumo idėjos gimimo Mindaugo laikais. Tas itin ryškus metas kaip tik iš-eiškoje beletristikoje įgavo tokį gyvai spalvingą vaizdą (J. Kralikauskas, V. Alantas). Tad šis B. Dundulio veikalas yra tiesioginė išvestinė iš mindauginių laikų. Tačiau, XV amžiaus kovos dėl Lietuvos valstybinio savarankumo įgavo sudėtingesnę tūrį, valstybinės teorijos areną, diplomatinę kovų skoni, tikrai machiaveliškų politinių malversacijų pašvais-tes. Mindauginė epocha sugretinus, atrodo, nekomplikuota, tiesi, be vingių į šonus žengianti ad rem, į tikslą.

Keletą mažiųjų detalių yra naujovės. Viena jų -- B. Dundulis sako, kad T. Narbutas (psl. 28) mokėjęs lietuviškai, todėl galėjęs betarpiu apspręsti tam tikrus faktus. Tuo tarpu Vytautas Merkys, savo studijoje "Simonas Daukantas" (Vaga, 1972) tvirtina, kad T. Narbutas lietuviškai nemokėjęs.

B. Dundulio veikalas yra įdomi, šviesi pro-švaistė istorinėje literatūroje.

Kęstutis K. Pocius naujo gyvenimo kelyje

Kęstutis Kazimieras Pocius (Elenos ir inž. Kazimiero sūnus) penktą kartą ištiesė ranką paimti mokslo diplomą ir dar turbūt ne kartą ją ties, nes prieš akis masterio laipsnis ir neatspėjami ateities planai. Šį kartą jam mokslo diplomas buvo įteiktas Notre Dame universiteto, minint 128 laidos išleistuves, baigus su atžymėjimais kaip "Bachelor of Arts". Garbės studentų ir mokinių sąrašuose jo pavardė buvo nuo vaikystės dienų. Taip jis baigė pirmuoju mokiniu pradžios mokyklą, buvo garbės mokinių sąrašuose kai lankė ir baigė Bishop Noll institutą, Dean sąrašuose buvo ir studijuodamas Notre Dame universitete. Iš East Chicagos važinėdamas, jis uoliai lankė Aukštesniąją lituanistinę mokyklą, ją baigė, rengėsi lankyti Pedagoginį institutą, bet studijos universitete sukludė šiam užsimojimui, kuriam ateityje jis rengiasi surasti laiką. O namų lituanistinę mokyklą, tautinis auklėjimas nesibaigė su vaikų darželio diplomu, kada buvo pradėta vietoje "a" sakyti "ei", bet, kaip neseniai

Kęstutis K. Pocius

vienas vizituojantis užsienio svečias, susipažinęs su universiteto Baltic Klubo veikla ir turėjęs ilgesnį pasikalbėjimą su klubo sekretoriumi Kęstučiu Pociupareiške, jog tik gili asmenybė gali tėti savo prigimties tautinį tęstinumą, kaip šis lietuvis. Juo verta didžiuliotis.

Kęstutis domisi žurnalistika, literatūra. Pasižymėjęs dideliais gabumais siekdamas mokslo laipsnį, tauriai išauklėtas lietuviškoje dvasioje, jis aktyviai įsijungs ir į tolimesnę akademinių jaunimo gyvenimą. (vk)

DETROITO LIETUVIŲ ŽINIOS

ANTANAS GRINIUS

Birželio 30 d. įvykusioje Detroito žurnalistų gegužinėje Vasilių sodyboje, grupė viešnių. Iš kairės: M. Gražulienė, S. Grigaitienė, St. Zaporackienė ir J. Švobierė. K. Sragausko nuotrauka

JAU YRA \$5.000,00

Birželio 28 d. 7 val. vak. Lietuvių Namuose posėdžiavo Lieuvių kambariui Wayne State Universitete įrengti valdyba, kurioje be valdybos dalyvavo ir kitų organizacijų atstovai.

Jurgis Mikaila pademonstravo filmą, kurią pagamino nuvykęs su Detroito entuziastų grupe apžiūrėti Pittsburgho universitete įrengtą lietuvių kambarį.

Stefa Kaunelienė susirinkusiems nušvietė aplinkybes ir paaiškino kaip ir iš kur atsirado sumanymas rengti tautybių kambarius Wayne State universitete.

Penkių asmenų valdyba, kuri rūpinasi to lie-tuviško kambario įrengimu, šiame posėdyje padidinta įtraukiant į ją dar 12 naujų žmonių ir sudarytos šios grupės:

* Valdyba -- Jurgis Mikaila -- pirmininkas, Stefanija Kaunelienė -- vicepirmininkė, Viktori-

ja Norvilaitė -- sekretorė, Antanas Sukauskas -- išdininkas ir Vytautas Kutkus -- informacijos vadovas;

* Meno grupė -- Birutė Rauckienė, Jurgis Baublys, Edvardas Vasiliauskas, Rožė Bilaitienė, Algirdas Vaitekaitis, Mirta Michaels;

* Finansų organizavimo grupė -- Viktoras Rauckys, Rožė Ražauskienė ir Stasys Račiukaitis;

* Informacijos grupė -- Vacys Urbonas, Martynas Stonys ir Antanas Grinius.

Į valdybą įtraukus naujus žmones ir sudarius grupes eita prie piniginių reikalų.

Užsakyti kambarį tuč-tuojaus reikia įnešti 5000 dol., o valdyba pasižadėjimais ir grynais turi tik 2000 dol. Gauta pasiūlymų užtraukti kur nors paskolą ir pinigų tuojaus įmokėti. Svartant piniginius reikalus Viktoras Rauckys išrašė čekį \$500 ir kiek truks-

iki 5.000 dol. sutiko paskolinti. Užsuktas ratas sukasi ir Wayne State Universitete lietuvių kambarys bus įrengtas. Įmokėjus universitetui 5.000 dol. bus gautas kambarys ir pradėti jo įrengimo darbai.

Koki kambarį įrengsime ir kiek tas kainuos sužinosime vėliau iš mūsų menininkų ir architektų.

Dabar tik vieno reikia tai pinigų to kambario įrengimui. O pinigus priima visi valdybos nariai. Lengviausiai jų pasiekiamas išdininkas Antanas Sukauskas tel. 826-5678.

• Poetė Marija Sims, visuomenininkė Detroito, sunkiai serga ir paguldyta ligoninėn.

ŽURNALISTŲ POPIETE

LŽS-gos Detroito skyriaus narių ir jų svečių išvyka į p. Vasilių vasarvietę netoli Dainavos įvyko liepos 8 d.

Skyriaus pirmininkas Vladas Selenis pareiškė, kad jam jau antrą kartą tenka pas p. Vasilių atidaryti skyriaus popietę. Šiai popietei sekretoriauti pakvietė jauną žurnalistą Robertą Selenį.

Dr. Kazys Karvelis skaitė paskaitą apie žurnalistų vaidmenį Lietuvos laisvinime. Prelegentas aiškiai išdėstė šių laikų Lietuvos padėtį ir sakė, kad Lietuvos laisvinimo byla priklauso ne nuo mūsų, bet mes kaip žurnalistai galėtume savo rašiniais užinteresuoti kitus žmones, kad jie prisidėtų prie Lietuvos vadymo.

Žurnalistas Alfonsas Žiedas paskaitė iš spaudai rengiamos savo knygos paskutinįjį straipsnį, kuriame buvo išreikšta nedaryk kitam to, kas tau negerai.

Žurnalistas Vladas Selenis padėkdamas eilėraščių: "Žurnalistas pas Šventą Petrą prie Dangaus vartų".

Po to, įstojusiems į LŽS-gą naujiesiems nariams Kaziu Sragauskui ir Antanui Sukauskui buvo įteikti žurnalistų pažymėjimai. R. Valadka popietėje nedalyvavo, jo pažymėjimas įteiktas Algiiui Zaporackui, prašant jį perduoti R. Valadkai.

Vėliau persikėlėme į kiemą ir medžių pavėsyje Bronė Selenienė, talkininkaujant kitoms ponios, vaišino mus puošni ir skaniais pietumis. Prie pietų atsirado ir įvairių gėrimų. Naujieji žurnalistai aplaistė savo pažymėjimus, o Teresei Merkevičienei, šventusiai savo gimimo dieną, sugiedota ilgiasių metų.

Žurnalistai susimėto prie stalo diskutavo dr. Kazio Karvelio paskaitą, kalbėjo apie Alfonso Žiedo paruoštą knygą ir Lietuvių Bendruomenės reikalus.

Išvyka nebuvo per daug gausi atsilankiusių svečių skaičiumi, bet labai linksma ir tvarkingai pravesta. Dalyvavo apie 50 asmenų.

JŪROS DIENA

Liepos 7 d. Union Pier jūrų šauliai iškilmingai paminėjo Jūros dieną.

Minėjimas pradėtas 9 val. vėliavų pakėlimu, 12 val. Jūrų šaulių kuopų vadovės turėjo tarėnibinį posėdį, kuriame dalyvavo apie 20 narių.

5:30 buvo nuleistos vėliavos ir po mažos pertraukos Lietuvių Svetainėje, kurios savininkas yra V. Petrauskas, pradėtas iškilmingas minėjimas - akademijs. Sudarytas garbės prezidiumas ir pagerbti žuvę dėl Lietuvos laisvės kariai, šauliai ir partizanai.

Paskaitą skaitė Klaipėdos Jūrų šaulių kuopos pirmininkas Mykolas Milkovaitis.

LŠST c.v. pirmininko atsiųstą sveikinimą raštu perskaitė vicepirmininkas Alf. Šukys. Žodžiu sveikino LB Union Pier apyl. pirm. A. Klimavičius ir Daukanto Jūrų šaulių kuopos pirm. M. Maksvytis.

Minėjimo dalyje sol. Irena Petrauskienė padainavo 4 dainas, o jauna šaulė Vida Zinkutė padėk-lamavo Jūros dienai skirtą eilėraščių.

Po meninės dalies vyko šokiai ir veikė bufetas. Šokiams grojo Stelmoko orkestras "Ąžuolas". Skanūs valgiai pagamino ir svečius aptarnavo Veros Kulbokienės vadovaujamos šaulės Marija Bačkaitienė, Adelė Teličienė, Irena Teličienė ir Emilija Lungienė. Barą tvarkė ir svečius gėrimais aprūpino Vincas Rinkevičius ir Jonas Balnionis. Paminėjime ir šokiuose dalyvavo apie 200 žmonių. Jūros Dienos minėjimą pravedė LŠST Jūrų vadovas Mykolas Vitkus, taikininkaujant Detroito "Švyturio" kuopos šauliams.

"Švyturio" šaulių kuopa rugpjūčio 5 d. (sekmadienį) 12 val. rengia į p. Kizių sodybą tradicinę išvyką (Windosre, Kanadoje).

MACHINIST
(DIE MAKER)

This wood and plastic molding producing subsidiary of leading building material manufacturer has immediate need for a top machinist with some experience in plastic extrusion. The individual we are looking for should have at least 5 years experience in die making and the ability to set up required machine shop. Excellent compensation package includes liberal salary, group insurance and pension plan. Qualified applicants may apply by resume or letter including salary requirements, to Mr. P. Adams.

THE COLOMBIA
MOLDING CO.

A JIM WALTER COMPANY
4737 HOLLINS FERRY RD.
BALTIMORE, MD. 21227

An Equal Opportunity Employer (55-58)

MOLDERS

Automated brass foundry needs skilled squeeze molder, overhead sand matchplate work. Must be experienced with good references only. High piecework rate plus full benefits plus full family Blue Cross. Apply at American Bronze Corp.

2941 East 34th Street
(Off Broadway)
Cleveland, Ohio 44115
216-341-7800

An Equal Opportunity Employer (55-57)

FITTER

DAY SHIFT, FULL TIME.
HEAVY FABRICATION EXPERIENCE REQUIRED. UNION SHOP. BENEFITS PAID.

RELIABLE STEEL
PLATE CO.

2330 EAST 79TH STREET
CLEVELAND, OHIO
216-881-8100 (55-61)

FITTERS: Qualified. All experience in plate and structural steel. Man with pride in his work and job. Start at \$11 hr. plus all fringes. Very clean shop. Good working conditions. Long range work and good backing. Call (216) 271-4800, Mr. Bob Swiney. (55-57)

WANTED AT ONCE
JOURNEYMEN
AUTOMATIC SCREW MACHINE
OPERATORS & SET UP MEN
Openings available for automatic operators experienced in ACME Gridley multiple spindle screw machines. An excellent opportunity to advance with a top quality oriented automotive supplier. Excellent wages, paid hospitalization, major medical, life insurance, vacation and retirement plan. Wages commensurate with experience and ability.
Send resume or apply Mon.-Sat. 9-5:30
HURON TOOL AND MFG. CO.
Div. of U.S. Industries Inc.
6554 Lakeshore Rd.
Lexington, Mich. 48450
An Equal Opportunity Employer (55-58)

WANTED AT ONCE
1ST CLASS SKILLED
For the following positions:
• FLOOR INSPECTORS
• DIE CAST OPERATORS
• ZINC & ALUMINUM
• REMELT OPERATORS
• ZINC & ALUMINUM
FOR ALL SHIFTS
Steady work, excellent wages & company benefits.
Apply in person
DYNAC CORP.
229 KERTH
ST. JOSEPH, MICH.
An Equal Opportunity Employer (55-64)

ELECTRICAL
CIRCUIT
DESIGNER

Immediate opening. Must have minimum of 3 years experience as a designer of injection molding, die casting, or machine tool circuitry. Must be capable of working with relay and solid state logic. Knowledge of JIC, NEC and OSHA essential. Excellent opportunity with major plastic machinery manufacturer for the designer who can execute an assignment from start to finish. Good working conditions, easy access to work. For interview apply Personnel Office or submit resume to Mr. H. Hollis.

VAN DORN CO.
2685 E. 79 St.
Cleveland, Ohio 44104
216-361-3277

An Equal Opportunity Employer (49-58)

Skaitykit ir platinkit
DIRVĄ

VIENINTĖLIS LIETUVIS KAILININKAS

NORMANAS BURŠTEINAS

185 North Wabash Avenue

2nd Floor

Chicago, Ill. 60601

Tel. 263-5826 (įstaigos) ir

677-8489 (buto).

PRIVAČIOS KARVĖS KOMUNIZMO
STATYBOJE

Privačiai besiverčiančių žemės ūkiu ok. Lietuvoje nebėra. Visi žemdirbiai suvaryti į kolūkius ir tarybinius ūkius. Žemdirbiai paversti valstybės baudžiauninkais. Laukų derliai sumenkėjo, žemės meilė prarasta, susikūdrė žmogus dirba žemę be ūkininko meilės žemei, todėl visas sovietinis aparatas (agitpropas, spauda, brigadininkai) varu varo žemdirbių dirbti, netinginiuoti, "nepravaikštauti".

Esant tokiai betvarkei, kad žmonės nemirtų bado, leista turėti "sodybinius sklypus", kur kolūkiečiai prisiaugina daržovių. Leista turėti, kai kur, karvę, avelę ir kiaulę.

Tačiau, kada kolūkis nepatenkina valstybės uždėtos duoklės, valstybė ima dairytis į kolūkiečio "sodybinio sklypelio" derlių, į jo avelę, į jo karvutę. Valstybė ima reikalauti pieno iš privačių karvių "primilžio". Kolūkietis turi atitraukti pieną nuo savo šeimos ir atiduoti tą pieną valstybei. Tokia yra privačių karvių duoklės komunizmo statybai.

Apie privačių karvių mobilizaciją plačiai rašo "Valstiečių laikraštis" (Nr. 60).

Specialūs "pieno surinkėjai" landžioja po kolūkiečių pirkias, surašinėja karves, apdeda pieno duoklėmis. Plungės rajono "Mūsų ateities" kolūkis nepajėgė atiduoti pieno duoklės valstybei. Blogai prižiūrimos pieno fermos karvės ne davė tiek pieno, kiek jo užplanavo gauti Vilniaus planuotojai. Pieno tegavo 63% užplanuoto kiekio. Tuč tuojaus "pieno surinkėjai" pasileido po kolūkiečių sodybas ir iš jų privačių karvių pareikalavo duoklės komunizmo statybai. "Pavasario" kolūkyje žmonės pradėjo rėkti, kad negali pieno gauti iš savo "dar neapsiversiavusių" karvių. Šitaip teisinosi "Verduvos" kolūkyje. "Fergalės" kolūkyje kiekvienai privačiai karvei buvo uždėta po 259 kilogramus pieno. Žmonės tepristatė po 57 kilogramus. Čia, sako, nebuvo "pieno surinkėjų". Žmonės privaldė nešti pieną į atokesnį pieno surinkimo punktą. Rimučių kolūkyje tikėtai apie 10 kolūkiečių šeimų atiduoda valstybei pieną.

"Labai prasti reikalai buvo Gondingos kolūkyje", rašo laikraštis, "bet

aktyvistai, pasitelkę apylinkės deputatus, pasiskirstė kolūkiečių kiemus ir rimtai pasikalbėjo su žmonėmis..."

"Atsirado atliekamo pieno..." patenkintai pasitebi laikraštis.

Savaime aišku, kad "deputatus" paspaudus ir prigrasinus žmones, motinos atėmė pieną nuo savo vaikų ir atidavė pieną valstybei. Korrespondencijos žodžiai atidengia šurpią kolūkiečio gyvenimo tikrovę. Jo "sodybinis sklypelis", jo "privatiška" karvutė apdedama lažu. Nors sklypas ir karvė skirti kolūkiečiui nuo bado gintis ir nuo tų objektų jis moka žiauriai jo maisto išteklius žeidžiančią duoklę!

"Pieno surinkėjai" juja po apylinkę. Jie yra šnipai. Jų pareiga nėra pieno pristatymas, bet žemdirbio karvės suradimas. Reikia žinoti, kiek pieno duoda karvė, ar ji tikrai dar neapsiversiavusi. Seka ir tai, kad nepiltų vandens į valstybei atiduodamą pieną!

Pieno paruošų planai nėra realūs. Pašarų kokybė, verslavinimosi faktoriai, ganyklinės problemos sudaro svarbius komponentus skaičiavimuose. Tačiau pieno duoklių kiekis skiriamas remiantis teoriniais, kabinetiniais skaičiavimais. Tuose skaičiavimuose yra būdinga baudžiauninkų sistemai mintis: jeigu duoklių trūksta, galima žmones paspausti!

Tad žmonės spaudžiami, Plungės rajonui planavo 859 tonas pieno. Bet trūko pristatymuose net 69 tonų. "Pieno surinkėjai" išplėšė tą kiekį iš privačių karvučių. Jie atėmė tą pieną nuo kolūkiečių vaikų ir nuvežė tą pieną Maskvon! (stb)

ELECTRICAL
DRAFTSMAN

Minimum 2 yrs. exp. on machine tool schematic diagrams, and A.C. control circuits. Must be familiar with components J.I.C. standards, preparations of bills of material, control panel layout, and electrical sheet metal work. Knowledge of solid state helpful, high school graduate with some additional schooling preferred.

VAN DORN CO.

2685 E. 79 St.
Cleveland, Ohio 44104
216-361-3277

An Equal Opportunity Employer (49-58)

EXPEDITER

Knowledge of production control procedure, following up on production routing and must be able to keep accurate records and read blueprints. Will be expediting electrical sub-assemblies, manufactured parts and final assembly. 2d shift (Salary). Good working conditions. Easy access to work. We are located next to the CTS Rapid Transit E. 79 St. stop. Parking facilities provided.

VAN DORN CO.

2685 E. 79 St.
Cleveland, Ohio 44104
216-361-3277

An Equal Opportunity Employer (49-58)

FOUNDRY
FOREMAN

General Foreman, 2nd Shift, 200 Employees.
Relocation paid, Charles City, Iowa.

Unusual opportunity for an experienced foundry manager (8 to 10 years). You will be in charge of production coremaking, melting, molding, cleaning of castings, and supervision of 200 employees, including line supervisors. Degree preferred but not essential. Excellent offer. Our company is the fast growing farm equipment division of White Motor Corporation. The location is northeastern Iowa, a pleasant community with many advantages in family advancement. Write at once outlining background and salary history. Your inquiry will be handled confidentially. Immediate reply if qualified. Write to: Kenneth V. Frideres, Employment Manager.

WHITE FARM EQUIPMENT
COMPANY

DIVISION OF WHITE MOTOR CORP.
300 Lawler St., Charles City, Iowa 50616

An Equal Opportunity Employer (56-62)

A NEW ORLEANS SHIP REPAIR YARD
HAS SUPERVISORY OPENINGS SUCH AS:
SHIP SUPERINTENDENT
ASST. GENERAL SUPERINTENDENT
MACHINERY SUPERVISOR (Inside & Outside)
SHIPFITTER
SUPERVISOR AND MARINE ESTIMATOR

Send complete resume and salary expected

To: BOX R 5

LITHUANIAN PAPER

1000 N. MIAMI AVE. MIAMI, FLA. 33136

An Equal Opportunity Employer (55-58)

PRODUCTION SHOP
WE NEED EXPERIENCED:
INSPECTORS
SHEET METAL FABRICATORS
N/C OPERATORS
MACHINE ASSEMBLERS
WELDERS

Day and night shifts. We offer steady work. Excellent working conditions and fringe benefits. Call Dave D. Goward, at

DIAMOND AUTOMATION
23400 HAGGERTY RD., FARMINGTON, MICH. 48024

(313) 476-7100

An Equal Opportunity Employer (56-65)

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

• Clevelando lietuvių namų tautos komitetas paskutiniame posėdyje smulkiai apsvaistė atidarymo baliaus ir iškilmų programą. Komitetas su direkcija sutarė, kad baliaus pelnas bus paskirtas naujam fortepijonui įsigyti, kuris yra labai reikalingas naujuose namuose. Numatoma įsigyti Steinway koncertinį fortepijoną. Kadangi Tautos komiteto pirmininkas dr. D. Degesys išvykęs atostogų, jį pavadavo adv. Povilas Chalko. Dail. A. Vaikšnoras ir P. Maželis dekoruos sceną ir stalus; G. Kudukienė, R. Tatarūnienė, H. Jakubs ir Stela Sankalaitė priims svečius; adv. A. Širvaičio įstaiga adresuos ir išsiuntinės kvietimus. Spaudą apie namų atidarymą informuos Dirvos red. A. Laikūnas ir žurn. V. Rociūnas. Įvairiais klausimais daug patarimų suteikė PLB pirmininkas St. Barzdukas.

Apskritai, komiteto ir direkcijos nuotaika pakili, visi nekantriai laukia rugpjūčio 17-18-19 savaitgalio iškilmų.

• Superior Savings įstaiga ilgametį direktorių, paskolų skyriaus vedėją Kęstutį P. Šukį nuo rugpjūčio 1 dienos paskyrė egzektu-

Tautinės Sąjungos Clevelando skyrius kviečia visus Dirvos skaitytojus į metinę gegužinę: š. m. liepos 29 d. Pradžia 2 val. p. p. Vieta — pas p.p. Dautus, 2971 Bishop Road, Willoughby Hills, Ohio.

vinio viceprezidentu, kuris bus atsakingas už Superior Savings visų trijų skyrių operacijas ir personalą.

• George V. Voinovich, Apskrities kontrolieriaus, rūpesčiu buvo pakeistas Homstead įstatymas, kuriuo sulaukusiems 65 metų amžiaus tam tikru procentu sumažinami namų mokesčiai. Kontrolierius Geo Voinovich praneša, kad dabar pareiškimus mokesčių sumažinimui gali paduoti visi 65 metų amžiaus, kurių metinės pajamos neviršija \$10,000. Pareiškimus reikia paduoti iki rugpjūčio 1 dienos kontrolieriaus įstaigoje, 315 kambarys, County Administration Bldg., Ontario ir Lakeside Ave.

• Inž. Raimundas Kudukis, Clevelando miesto viešųjų įmonių direktorius, išrinktas Cleveland Regional Sewer District tarybos pirmininku, kuriai priklauso Clevelando miesto ir 80 priemiesčių vandens ir kanalizacijos sistemos. Raimundo Kudukio pareiškimu taryba numato išleisti 32 milijonus dolerių vandens

filtravimo stotims, nuo potvynių apsaugos įrengimams ir kanalizacijos sistemos pagerinimams.

Dir. R. Kudukis taip pat yra valstybinės vandens kontrolės komisijos narys, kurios pirmininku yra New Yorko gubernatorius N. Rockefeller. Šios komisijos posėdžiai vyksta Washington.

• Vincas ir Antanina Vaičiai išskrido atostogų į Hawajus.

MIRĖ MARĖ MULIOLIENĖ

Praeitą savaitę, liepos 18 d., Clevelande mirė Marė Muliolienė, sulaukusi 77 metų amžiaus. Būdamą 8 metų amžiaus, ji su šeima atvyko iš Anglijos į JAV ir apsigyveno Clevelande.

Muliolių šeima paliko didžiulį įnašą pirmųjų lietuvių imigrantų Clevelande gyvenime. 1954 m. mirė velionės vyras Petras Muliolis, labai daug padėjęs po II Pas. karo atvykstantiems lietuviams.

Jos brolis Jonas DeRichter, virš 50 metų vadovavo Superior Savings taupymo ir skolinimo bendrovei.

Velionė Marė Muliolienė palaidota liepos 23 d. Kalvarijos kapinėse.

Velionė paliko giliame liūdesy labai didelę šeimą — sūnų, dukteris, brolių ir 27 vaikaičius.

SVARBUS PRANEŠIMAS, PILĖNŲ TUNTO SKAUTAMS

Clevelando Pilėnų Tunto skautų vadija nuoširdžiai dėkoja dr. Juodėnui, sutikusiam nemokamai patikrinti visų skautų, įregistruotų į Jubiliejinę Stovyklą, sveikatą.

Tikrinimas pradedamas liepos mėn. 26 d. ir bus daromas iki rugpjūčio 11 d. Darbo dienomis 1-3 val. ir 5-7 val., šeštadieniais 11-1 val. Daktaro įstaiga: 20050 Lake Shore Blvd. Telef. 486-6784.

Pageidaujama, kad skautai neatidėliotų patikrinimo iki paskutinių dienų, bet atvyktų pas daktarą mažesniais grupėmis per visą tikrinimui skirtą laiką.

Šia proga primenama, kad nėra privaloma tikrinti sveikatą pas tą patį gydytoją.

Š. AMERIKOS PABALTIEČIŲ LAUKO TENISO PIRMENYBĖS

1973 m. Š. Amerikos Pabaltiečių Lauko Teniso Pirmenybės įvyks š. m. liepos 28-29 d., Cuyahoga Community College, East 30th St. prie Community College Ave., Cleveland, Ohio. Varžybų pradžia: šeštadienį, liepos 28 d., 10:00 val. Registracija — nuo 9:00 val. Tąsą ir finalai sekmadienį, nuo 10:00 val.

Programoje: vyrų vienetų, vyrų veteranų (virš 44 m.) vienetų, vyrų dvejetų, moterų dvejetų, mišrų dvejetų, jaunių (že-

CLEVELANDO LIETUVIŲ NAMŲ ATIDARYMO IŠKILMĖS

PO VIENERIŲ METŲ KANTRAUS DARBO, DOSNIŲ SAVO KOLONIJOS LIETUVIŲ REMIAMI, BAIGIAME STATYBOS DARBUS. DŽIAUGDAMIESI TUO ĮVYKIŲ, KVIČIAME VISUS CLEVELANDO LIETUVIUS IR BIČIULIUS IŠ KITŲ MIESTŲ DALYVAUTI NAMŲ ATIDARYMO IŠKILMĖSE.

PENKTADIENĮ, 1973 RUGPJŪČIO 17, 8 VAL. VAK.
KLUBO ATIDARYMAS

ĮEJIMAS LAISVAS

ŠEŠTADIENĮ, 1973 RUGPJŪČIO 18, 8 VAL. VAK.
NAMŲ ATIDARYMO BALIUS

Muzikinę programą atlieka
OPEROS IR KONCERTŲ SOLISTĖ
ALDONA STEMPUŽIENĖ
IR
PIANISTAS VIRTUOZAS
ANDRIUS KUPREVIČIUS

KVIETIMAI \$25.00 ASMENIUI

SEKMADIENĮ, 1973 RUGPJŪČIO 19, 1 VAL. P. P.
NAMŲ ATIDARYMO AKTAS

PAŠVENTINIMAS, DEDIKACIJA, STATYBOS RĖMĖJŲ PAGERBIMAS.
ĮEJIMAS LAISVAS

CLEVELANDO LIETUVIŲ ŠIMTMEČIO ISTORIJOJE PIRMĄ KARTĄ IŠAUGO NAUJI KOLONIJOS NAMAI. TODĖL VISI KVIČIAMI GAUSIAI DALYVAUTI ŠIOSE ISTORINĖSE IŠKILMĖSE IR DARBŲ PABAIGTUVĖSE.

Kvietimus baliui nedelsdami rezervuokitės telef. (216) 531-2131 arba laiškais — 877 E. 185 St., Cleveland, Ohio 44119.

LITHUANIAN VILLAGE INC.
DIREKTORIŲ TARYBA

miau 17 m.) vienetą.

Riboto amžiaus dalyviams leidžiama dalyvauti aukštesnėse klasėse papildomai.

Užsiregistruoti pakanka atvykus tiesiai į varžybas. Smulkios informacijos išsiuntinėta visiems lietuvių sporto klubams. Reikalui esant, galima kreiptis tiesiai į rengėjus, šiuo adresu:

Mr. Janis Sinka, 4613 W. 156th St., Cleveland, Ohio 44135. Tel. (216) 267-3289.

GOLFO PIRMENYBĖS

Šiaurės Amerikos Lietuvių 1973-ųjų metų golfo pirmenybės įvyks rugsėjo 1-2 dienomis Glenwoodie C. C. golfo laukuose Glenwood, Ill., Chicagoje.

Po pirmenybių, rugsėjo 2 dieną, 7:30 po pietų bus vakarienė su šokiais.

Clevelando ir apylinkių lietuviai golfinkai norintieji dalyvauti pirmenybėse dėl smulkesnės informacijos ir registracijos prašomi skambinti V. Vaičiūčiui 663-8523.

PARDUODAMAS NAMAS

Dviejų šeimų namas, dvigubas garažas, 2 įstiklinti gonkai, prie pat Naujos parapijos. Skambinti nuo 6-8 val. 531-8885. (56-59)

PARDUODAMAS NAMAS

Savininkas parduoda namą, mūrinį, vienos šeimos. E. 185 St. rajone, arti mokyklos ir bažnyčios. Skambinti nuo 3 iki 7:30 v. v. tel. 486-6540. (56-59)

FOR RENT

5 rooms up. Adults. No pets. Rent \$65.00. 1231 Addison Rd. Call: 486-0400.

• Perkant ar parduodant namus, prašome kreiptis pas Čipkus Realty, 31601 Vine St., Willowick, Ohio 44094. Tel. 943-0910.

• Apdraudos reikalais geriausius patarnavimus galite kreipdamiesi į Z. Obelenį tel. 531-2211.

• Superior Savings and Loan Assn. praneša, kad padėjus taupymo sąskaiton 250, 500, 1000 dol. ar daugiau, bus galima gauti puikią dovaną veltui ir taip pat dalyvauti kitų dovanų laimėjimuose. Jūs galite laimėti net spalvotą TV aparatą.

Gyvenantieji Mayfield, Cedar ir Washington rajonuose, apšaukite naująjį Superior Saving skyrių — 14406 Cedar Rd. (Cedar ir Green kampas). Čia atidurantiems sąskaitas bus duodamos dar specialios dovanos, kaip radijo ir foto aparatai, laikrodžiai ir kt. Aplankykite būtinai Superior Savings įstaigą tuoj pat ir įneškite bent 250 dolerių į taupymo sąskaitą. Pagal įnašo dydį gausite ir atitinkamą dovaną veltui.

• Superior Savings and Loan Assn. visą liepos mėn. švęs naujo skyriaus atidarymą 14406 Cedar Rd. (prie Green).

Visi banko klientai kviečiami sustoti naujame skyriuje ir susipažinti su naujos įstaigos patogumais.

Skyrius atidarytas: antadienį, trečiadienį, ketvirtadienį ir šeštadieniais nuo 9:30 val. ryto iki 2:30 val. p. p. Penktadieniais nuo 9:30 val. ryto iki 6 val. vak. Pirmadieniais uždarytas.

• Gyvybės, sveikatos ir pensijų draudimo, o taip pat akcijų — investavimo (mutual funds) reikalais kreipkitės į V. Giedraitį, tel. 944-6835.

MILLWRIGHT

Proces equipment maintain and install piping and equipment. Experience required.

WELDER

Fabrication and repair of ducts, pipes and structures. Ferrous and non-Ferrous. Experience required.

Good pay and fringe benefits, day work. Apply Monday through Friday 8 a. m.-3 p. m.

E. I. DU PONT DE NEMOURS

2981 Independence Road
Cleveland, Ohio

An Equal Opportunity Employer (53-61)

Kviečiame praleisti savo atostogas Pietinės New Jersey Atlanto pakraščio gražiame kurorte

OCEAN CITY

mūsų vasarnamyje. Kambariai su tekandčiais vandenimis kainuoja tarp 50.00 dol. ir 65.00 dol. savaitė dviem asmenims. Seimyniška nuotaika, švarus ir rūpestingas patarnavimas. Atidari nuo gegužės pabaigos iki rugsėjo pabaigos.

Galite apsidrausti nuo lietingo oro

EUGENIJA ir JONAS JASINSKAI
Hotel Croft Hall, 601 Atlantic Ave.
Ocean City, N. J. 08226

Telefonai: 399-9871, privatus 399-1221
Area Code 609

PUIKIOS DOVANOS VELTUI DUODAMOS SUPERIOR SAVINGS ATIDARANT NAUJĄ SĄSKAITĄ AR PADIDINANT ESAMĄ TAUPYMO SĄSKAITĄ

Už jūsų \$250 ar daugiau indėlį iš 5% kasdienių palūkanų, jūs gaunate:

PYREX
Sculptured
Oven Ware Bowl

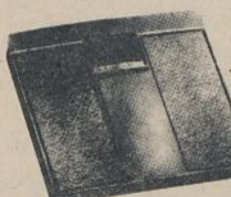
Už jūsų \$500 ar daugiau indėlį iš 5% kasdienių palūkanų, jūs pasirenkate:

CORNING
2½ Cup Petite
Pan Set
arba

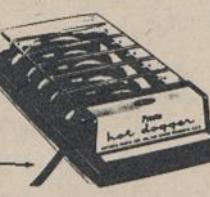

CORNING
Loaf Dish

Už jūsų \$1000 ar daugiau indėlį iš 5¼% kasdienių palūkanų, jūs pasirenkate:

COUNSELOR
Bath Scale
arba

PRESTO
Hot Dogger

Superior Savings AND LOAN ASSOCIATION

Main Office: 798 E. 185th St., Offices: 6712 Superior Ave. • 13515 Euclid Ave.

Pasitūpimas balgiat 1973 m. liepos 31 d. Indėliai apdrausti iki \$20,000 Federal Savings & Loan Insurance Corporation Narys Federal Home Loan Bank

GRAND OPENING CELEBRATION!

Superior Savings • New Office • 14406 Cedar Rd. (near Green)

FREE DRAWING!

17 inch RCA Color TV at each of our four offices.

FREE GIFTS!

EXTRA BONUS:

30 additional prizes (clock radios, tape recorders, cameras, blenders, etc.) will be given away at the Grand Opening Celebration of the new Cedar Rd. office.

DELLA E. JAKUBS & SON

LAIDOJIMO ĮSTAIGA

936 East 185th St. Cleveland, Ohio
Tel. 531-7770

LAIDOTUVIŲ KOPLYČIA YRA ELEGANTIŠKAI ĮRENGTA, GERAI VĖŠINAMA IR YRA DIDELĖ AIKŠTĖ PASISTATYTI AUTOMOBILIAMS.

Della E. Jakubs ir sūnus William yra licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai. Nelaimės valandose suteikia rimtą ir simpatinę patarnavimą.

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

P. Galimienė, Woodhaven, N.Y. turinti lietuviškų knygų ir liaudies meno dirbinių parduotuvę, yra knygnešio duklė. Sekdama tėvo pėdomis, visą savo gyvenimą skiria lietuviškai knygai platinti.

C. Binkio nuotrauka

SUDARYTA TAUTINIO SAJŪDŽIO VADOVYBĖ

Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjungos valdybos kvietimu į Tautinio Sąjūdžio vadovybę sutiko įeiti šie asmenys: Vytautas Abraitis, Juozas Maurukas, Aleksandras Vakselis ir Regina Rūta Žymantaitė.

VLiko Taryboje Tautinį Sąjūdį atstovaus dr. Bronius Nemickas ir Jonas Stankūnas.

PADEKA

L.S.T. Korp! Neo-Lithuania Vyr. Valdyba nuoširdžiai dėkoja už aukas Korp! Stovykloms ir Klestėjimo Fondui.

Aukojo: V. Abraitis — \$50.00, dr. J. Bartkus — \$50.00, E. Bartkus — \$25.00, E. Balceris — \$25.00, dr. J. Balys — \$25.00, M. Meiūnas — \$25.00, R. Šiaudikis — \$5.00, S. Balys — \$10.00, M. Šimkus — \$10.00, S. Mackevičius — \$15.00, S. Traškienė — \$10.00, J. Jasiukaitis — \$20.00, V. Mažeika — \$10.00.

Ta pačia proga primename ir prašoma paskubėti registruotis į neolituanų stovyklą pas B. Kasakaitį, 7150 So. Spaulding Avenue, Chicago, Ill. 60629. Telef. 778-7707.

Taip pat laukiama aukų ro mokyklą. Universitete

A. A.

MARY MULIOLIENEI

mirus, reiškiamo gilią užuojautą sūnui, dukroms, IGNUI MULIOLIUI su šeima, broliui DeRIGHTER su šeima ir visiems kitiems giminėms. Mes kartu skaudžiai liūdime

Ona ir Balys Mulioliai
Vytautas Muliolis ir šeima

A. A.

ANTANUI ŠIMULIUI

mirus Lietuvoje, mielą mūsų prietelį KAZIMIE RĄ ŠIMULĮ su šeima, gyv. Lemonte, gilaus liudėsio valandoje nuoširdžiai užjaučiame

J. Jurevičius
J. Turčinskas

priklausė "Jūros" korporacijai. Jis buvo baigęs Vilniaus Universitete Teisių Mokslų fakultetą, vėliau buvo teisėju.

Dideliame liūdesyje liko žmona Valė, sūnus Silvestras Vokietijoje ir duklė Alė, kuri su šeima gyvena San Diego, Cal. Palaidotas liepos 13 iš šv. Jono bažnyčios Greenwood Memorial kapinėse, San Diego, Cal.

PUMP HOUSE OPERATOR

3d class license required.
Rotating Shift
High Hourly Rate
And Many Fringe Benefits
Apply in Person

UNITED STATES STEEL
CENTRAL FURNACES
2650 Broadway Ave.
Lorain, Ohio

An Equal Opportunity Employer (56-65)

FOREMAN MACHINE SHOP
Nights machine shop. Supervise and setup for small second shift. Boring mill, turret lathe, mills, shaper etc. 5 years as general machinist and some supervisory experience required.
Phone Mr. Edwards, 216-267-1854
PAL-VIN MACHINE CO.
1419 E. 40th St., Cleveland, Ohio (56-58)
An Equal Opportunity Employer

SOUTHWESTERN MICHIGAN

Leading specialists in secondary machining of zinc & aluminum die casting is seeking personnel in the area of shop supervisor and machine—set up, due to a sizeable expansion program. Accepted personnel will be placing themselves in good position for advancement in a solid growing business.

APPLY
LAKESIDE
MANUFACTURING CO.
9098 First St.
Baroda, Mich. 49101 (56-58)

BLOW MOLDING SUPERVISOR

Individual experienced in blow molding operations to work in new plastic division of automotive safety equipment manufacturer. This position affords the opportunity to work in brand new quarters with the latest in molding equipment. Excellent fringe benefits and pleasant working conditions in new industrial park. Apply in person or call for further details.

GENERAL SAFETY
CORPORATION
23001 INDUSTRIAL DR. W.
ST. CLAIR SHORES MICH. 48080
PHONE (313) 777-6530 (56-58)

PLASTIC MOLDING SUPERVISOR

Individual experienced in injection molding operations to work in new plastic division of automotive safety equipment manufacturer. This position affords the opportunity to work in brand new quarters with the latest in molding equipment. Excellent fringe benefits and pleasant working conditions in new industrial park. Apply in person or call for further details.

GENERAL SAFETY
CORPORATION
23001 INDUSTRIAL DR. W.
ST. CLAIR SHORES MICH. 48080
PHONE (313) 777-6530 (56-58)

WANTED AT ONCE JOURNEYMEN or 1ST CLASS SKILLED MACHINISTS

Openings available on 1st and 2d shifts for:

ENGINE LATHE
VERTICAL BORING MILL
TURRET LATHE
MILLING MACHINE
TOOL ROOM

Must have 4 to 5 yrs. experience TOP WAGES AND BENEFITS PLUS PROFIT SHARING PROGRAM Located south of Northfield on Rt. 8 next to Alsides.

CONTACT MR. HAGARTY
JAY-EM CORP.

75 MARC AVE. 1-216-929-4441
CUYAHOGA FALLS, OHIO (48-57)

REGISTERED NURSES

Openings on all shifts. No rotation. Full or part time. Excellent fringe benefits. Salary commensurate with experience. Apply at personnel office. Toledo Mental Health Center, 930 S. Detroit Ave., or call 419-385-5731, ext. 207. (52-56)

LAUNDRESS

Small laundry in Catonsville area. Part time. Day or night hours available. Convenient to #23 Bus. Apply 333 Harlem Lane, Catonsville, Md. 21228 or call 301-744-1020. (56-60)

TV REPAIR

Baltimore's largest retailer requires persons to do TV service work. Experience necessary.

Contact D. D. PHIPPS at 301-837-2049. (56-59)

SUPERVISOR

Progressive company needs experienced supervisor. Must have 3 to 4 years experience in the field of custom injection molding. Apply at or send resume to:

W-L MOLDING CO.
8212 SHAVER RD.
PORTAGE, MICH. 49081 (55-58)

7 DIENOS ČIKAGOJE

VLADAS BŪTĖNAS

Teresės ir Jono Mildašių rezidencija Beverly Shores, Ind., pastatyta pagal arch. E. Masiulio projektą.

1953-1960 METŲ bėgyje lietuvių spaudoje vis rodydavosi aprašymai apie lietuviškąjį Beverly Shores kurortą Indianoje, už 60 mylių nuo Chicago. Bet po 1960 m. Beverly Shores kažkaip išstumė pradėjęs garsėti Union Pier vasarviečių miestas Michigano valstijoje, staiga pas save patraukęs būrus ne tik Chicago lietuvius, bet net detroitiešius ir kitus. Kartais pasigirdavo žinios, kad Beverly Shores, kaip kurortas, pamažu nuostoją savo reikšmės ir ten kuriasi jaukus rezidencinis miestas, kur sau vilas ar rezidencijas statosi ir nemažai lietuvių. Taip pat savų laikų didžioji amerikiečių spauda pranešė, kad šalia Beverly Shores valdžia steigia didžiulį valstybinį parką ir iš savininkų nuperka kai kuriuos namus bei vilas. Ilgainiui Beverly Shores įsikūrę lietuviai ėmė rodyti gražios iniciatyvos, ten kurortinio miestelio centre įsteigė Lietuvos parką ir net pastatė modernų paminklą.

DABARTINĖ Lietuvių žurnalistų Sąjungos centro valdyba vasaros metu mėnesinius posėdžius turi ne Chicagoje, bet kur nors provincijoje, paežerėse. Pernai posėdžiavom Dune Acres pas dail. M. ir dr. K. Ambrozaičius, taip pat Union Pier pas "Gintaro" savininkus Karaičius. Šiemet liepos 11 d. posėdžio buvom pakviesti pas Dirvos skaitytojus Teresę ir Joną Mildašius, pačius pirmuosius naujuosius ateivius Beverly Shores miestelyje, kurių dabartinė rezidencija yra prabangiausia bei gražiausia. Kadangi šį rudenį Tabor farmoje nebus tradicinio Bendruomenės, spaudos bei radijo darbuotojų suvažiavimo, tai ir LŽS cv neturi jokių degančių reikalų spręsti. Labiausia džiugino J. Janušaičio tvarkomos sąjungos kasos ir dr. P. Daužvardžio fondo stovis. LŽS cv kasoje tą dieną buvo 1687 dol., o dr. P. Daužvardžio fonde -- 2353 dol. Kadangi metų pabaigoje iš dr. P. Daužvardžio fondo bus paskirta nemažai premijų jauniems spaudos darbuotojams, tai ir pinigai jame saumažės. O taip ir turi būti, nes to fondo tikslas ne laikyti užšaldytus pinigus, bet juos skirti tiems jaunuoliams, kurie aktyviai rašo lietuviškuose laikraščiuose. Tam yra paskelbtas konkursas ir visi jaunuoliai yra prašomi spaudoje pasirodžiusius straipsnius bei reportažus rinkti ir juos siųsti LŽS cv, nes metų pabaigoje jų rašiniai bus premijuojami ir išmokamos piniginės premijos. Taip pat tame posėdyje Beverly Shores plačiau aptarėm busimąjį Spaudos balių, vyksiantį sausio 26 d. prabangioje Martinique restorano kilmiais išklotoje bei žirandėliais išpuoštoje salėje, talpinančioje 600 svečių. Rinkinei programai atlikti kvietėm mūsų pirmaujančią dailiojo žodžio perteikėją akt. Henriką Kačinską. Bet šis, bijodamas žiemos šalčio, kurs gali būti kandus aktorius balso stygomis, su gailėsčiu atsisakė pro-

gramą atlikti. Dabar pakvietėm vieną humoristą, kurio eilėraščiai, parašyti pogrindžio spaudoje pirmosios bolševikų bei nacijų okupacijos metais, plačiai skambėjo po visą Lietuvą. Taip pat LŽS cv nariai pasidžiaugė naujuoju, ką tik pasirodžiusiu "Lietuvio žurnalisto" nr., redaguotu Vyta. Kasnūno.

TERESE ir Jonas Mildašiai, pasikvietę LŽS cv į savo rezidenciją posėdžiui, parodė daug širdies bei vaišingumo. Tai pirmieji Beverly Shores gyven tojai -- naujieji lietuviai ateiviai, čia atvažiavę 1953 m. Per 18 metų jie turėjo savąją vasarvietę prie pat Michigano ežero. Vasarvietėje kasmet atostogaudavo apie 1000 lietuvių. Tai per 18 metų per jų vasarvietę perėjo apie 18,000 vasarotojų. Kai vėliau pravažiavome pro buvusią jų garsią vasarvietę, neberadom net ir buvusių namų pamatų, nes viskas valdžios nupirka, nugriauta ir tas plotas bus įjungtas į valstybinį parką. Prieš 4 metus Mildašiai pasisatė dabartinę rezidenciją, kuriai planą paruošė arch. E. Masiulis. Tai reto grožio namas, viduje išpuoštas lietuvių dailininkų paveikslais, vitražais. Dabar J. Mildašis yra pašto kontraktorius net šešiose valstijose stato pašto įstaigoms namus ir todėl daug laiko praleidžia kelionėse automobiliu ar lėktuvais. Lietuviškame gyvenime abu Mildašiai taip pat yra aktyvūs ir į jų gražius namus suplaukia nemažai lietuviškos spaudos. Gal už tai ir LŽS cv valdybai jie parodė tiek širdies.

KAS STEBINA atvykusį į Beverly Shores, tai naujų rezidencijų architektūra, tas išmastytas jų kūrinybinis grožis, architektūriniai pritaikintas prie gamtos bei supančios aplinkos. Ir visų tų gražių rezidencijų planuotojas yra arch. Erd-

vilas Masiulis, 1956 m. iš Australijos atvykęs į Beverly Shores ir čia pasistatęs puikią rezidenciją ne tik sau ir šeimai, bet taip pat apie 20 panašių labiau pastatintoms lietuviams, jų tarpe ir inž. E. Bartkui bei jo šeimai. Mildašių lydimi, aplankom ir architektą E. Masiulį. Vizito metu buvo mums įdomu pakalbėti su tuo žmogumi, kuris turi ryškia kūrinybinę gyslą, kurs yra neeilinis šių dienų architektas, dabar dirbantis ne kuriai nors bendrovei, bet grynai ant savęs. Užsakymų jam suplaukia iš visur. Šalia 20 vien Beverly Shores jo išplanuotų rezidencijų, arch. E. Masiulis yra suprojektavęs ir dabartinę Beverly Shores katalikų bažnyčią ir net Lowell, Ind. aukštesniąją mokyklą, 4 milijonų dolerių vertės objektą. Jo planas yra paruoštas ir naujesiems Tautiniams namams Chicagoje, jeigu jie kada nors bus statomi. Neseniai arch. E. Masiulis lankėsi Floridoje, ten vietos lietuviai jį atpažino ir paprašė padaryti projektą naujai lietuvių salei. Tai architektą net nustebino, kad jo vardas bei darbai žinomi ir Floridoje.

SAULELAIDOJE stabtelim Michigano ežero pakrantėje, Beverly Shores. Ežero vanduo ne gailėtingai plaua paplūdimį bei tuos krantus, kur prieš 15 metų būriai lietuvių šūkavo, džiugėsi mylėjęsi. Greit čia nebeliks nei žymės buvusios praeities. Bet už tai viršų ant kalno išaugęs gražus lietuvių miestas, kurs dar ilgai ilgai laikysis, ežero bangas įsikibęs ir vienas mūrinis namas. Toje gliai romantiškoje aplinkoje surandam Vyta. Kasnūną Jr. ir jo šeimą. Pribėga ir šviečiapiplaukis Vyta. Kasnūnas III. Taip generacijos seka generaciją ir lietuviško kamieno šakos daugelyje šeimų nyksta. O kiek tokių jaunų porų savo metu susipažino ir įsimylėjo čia, neužmirštamam Beverly Shores. Taip, kad ir lietuviškos vasarvietės yra atlikusios savo pareigą lietuvių ateičiai. Tam klausimui panagrinti reikėtų rimtos žurnalistinės studijos.

WANTED AT ONCE UPHOLSTERERS

Experienced required. Full time permanent employment. Good wages and fringe benefits, including paid insurance and employee discounts on baker and magnovox products.

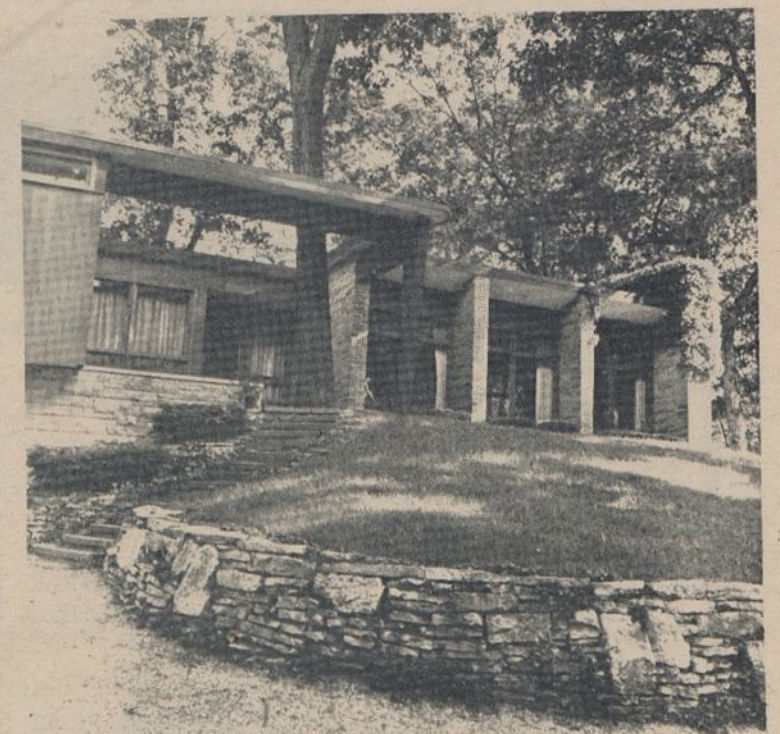
Apply or call

BAKER FURNITURE CO.

1661 Monroe N. W.
Grand Rapids, Mich. 49502
616-361-7321 (56-62)

WANTED AT ONCE 1ST CLASS SKILLED ENGINE LATHE OPERATORS AND

I. D. AND O. D. GRINDERS GOOD BENEFITS
ACME CARBIDE DIE INC.
1934 ALLEN RD.
MELVINDALE, MICH.
313-388-0550 (56-62)

Arch. E. Masiulio rezidencija Beverly Shores, Ind., paties architekto projektas.